وزګه میشته

Download from: aghalibrary.com

عبدالباري جهاني

وړکه مینه

عبدالباري جهاني

Download from: aghalibrary.com

د ورکې مېنې له دې چاپ څخه
د کاپي کولو حقوق د صحاف په نشراتي مؤسسې اړه لري

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم : ورکه مېنه
ویناوال : عبدالباري جهاني
لومړی چاپ : ۱۳٦۷ لمریز کال - ژمی
دويم چاپ : ۱۳۷٦ لمریز کال - ژمی
د چاپ ځای : پېښور
د چاپ شمېر : زر ټوکه
ډيزاين/کمپوز : اسياسافټ
کمپوزر : حفظ الله
خپرونکې : صحاف نشراتي مؤسسه

Published by:

Sahaf Book Pulishing Institution

Quetta

1997

بسم الله الرحمن الرحيم

اهداء

د بزم او رزم د نیمګړو ترانو دا وړه مجموعه د پښتو ژبې هغو شاعرانو ته اهداء کوم چې تقدیر محکوم پیدا کړي، واکمنانو یې پر خوله مُهرونه وهلي او زمان یې قلمونه زولانه کړیدي.

Download from: aghalibrary.com

فهرست

شمیر	عنوان	مخ
۱.	د پژواك صاحب سریزه	۱
۲.	جهاني ته د محمدابراهیم عطائي شعر	۲
۳.	د پوهاند ډاکټر حبیب الله تږي سریزه	٦
۴.	د ښاغلي حبیب الله رفیع سریزه	۱۱
۵.	ورکه مینه	۱۹
٦.	پردیس پسرلی	۲٦
۷.	اعتراف	۳۲
۸.	دغه زما غیور اولس دی	۳۸
۹.	سبا	۴۹
۱۰.	زنار	۵۱
۱۱.	وایه شین آسمانه!	۵۴
۱۲.	څرنګه هلمنده!	۵۹
۱۳.	خزان	٦۲
۱۴.	د تاشکند لور	٦٦
۱۵.	ګروبه کلا	۷۰
۱٦.	زمان	۷۵
۱۷.	شاعر	۸۳

Download from: aghalibrary.com

شمیر عنوان مخ

۱۸. پیرمغان ۸۷
۱۹. زه شاهدوم ۸۹
۲۰. زه به شهید یم ۹۷
۲۱. ژوند ۱۰۱
۲۲. اوښکې ۱۰۳
۲۳. ښکلا ۱۰۵
۲۴. مرګ ۱۰۷
۲۵. زما شعر ۱۰۹
۲۶. پښېمانه به شې ۱۱۲
۲۷. بغاوت ۱۱۵
۲۸. بیده خیالونه ۱۱۹
۲۹. زما خزان ۱۲۱
۳۰. د سیند لور ۱۲۴
۳۱. هېره مستي ۱۲۶
۳۲. زما کندهاره! ۱۳۰
۳۳. د هستۍ قبر ۱۳۴
۳۴. پردی انګړ ۱۳۶
۳۵. ایږ سالاري ۱۳۸
۳۶. لېونتوب ۱۴۳
۳۷. تنکۍ غوټۍ ۱۴۵

Download from: aghalibrary.com

شمیر	عنوان	مخ
۳۸.	بېګانه	۱۵۰
۳۹.	مه پوښته نسیمه!	۱۵۳
۴۰.	ندرانه	۱۵۸
۴۱.	ګیله من اشنائه!	۱۶۱
۴۲.	سُرابي هیله	۱۶۶
۴۳.	هسکه پامیره !	۱۷۲
۴۴.	جنون	۱۷۹
۴۵.	انجام	۱۸۳
۴۶.	خوب وینم عالمه!	۱۸۵
۴۷.	تهمت	۱۹۰
۴۸.	بوډۍ مینه	۱۹۳
۴۹.	ګاونډي ته	۱۹۷
۵۰.	دعوه	۲۰۲
۵۱.	دروغجنه مینه	۲۰۵
۵۲.	رسوا رازونه	۲۰۷
۵۳.	آرزو	۲۰۹
۵۴.	زرغونه کالي	۲۱۱
۵۵.	د ښتانه مینه	۲۱۳
۵۶.	دا کونړ دی	۲۱۷
۵۷.	مات بتان	۲۲۱

ورکه مبنه

هر شاعر لره ځانته يو جهان دی، چې يوازې دی يې جهانبان دی. شعر راز دی. په راز باندې خبرې کول په زړه باندې تجاوز او په روح باندې تېری دی. زه په شعر باندې تقريظ او انتقاد ګناه ګڼم .
عبدالبارې جهانی يو استعداد دی چې که چېرې زمونږ د اسير محيط د قيد او بند څخه آزاد پاتې شي ډېل رازونه به د سپېڅلو پيامونو د شعارونو په څېر جهانيانوته ورسوي، چې د ننني بازاري شعارونو بازار مات کړي. زه ورته دعا کوم چې خدای (ج) او خندا دې ورسره مل وي.

عبدالرحمن پژواک
نوی ډهلي
مارچ ـ ۱۹۸۰

جهاني ته!

محمد ابراهيم "عطايي"

۱۳۵۳، دلو، ګرديز

د جهان د جهانيانو جهاني ته!
ورلېږم سلام په مينه و باري ته!

ستا جهان دی يو جهان د خوشاليو
د ښکلا و د شرابو د مستيو
هنګامه د لېونتوب او لېونيو
د شرابو او نڅا او ځوانيو

په شرابو بدمست سوی يو آبشار دی
يا يو کيف دی چې تاو سوی په زنار دی"۱"

"۱". د زنار په نوم زما يو شعر ته اشاره ده، چې عطايي صاحب ته اهدأ سوی دی.

ورکه مینه

ستا جهان کې هنګامه د خم خپره ده
د توپان او د موجونو ننداره ده
په شرابو د بدمست یاغي څپره ده
یا د مستو ګناهونو خاطره ده

دې جهان ته دې جهان تولـه حیران دی
پرستش ته په سجده یې زما جهان دی

خو:

اوس نو وګوره دې بل مخ د جهان ته
د محیلو خرقه پوشو وسامان ته
د ریاو د فتنو ودې دوران ته
دې سوځونکی د جفاوو تور زندان ته

ورکه مینه

بـــه خـبر ســـه دا جـــهـــان هـــم ســتا جـهـــان دی
هـــیـر یـې نــه کــړې مـــرور ځــینـــی انســـــان دی

تنکـــی مــینـــې بـرباد پـرې فــــــنا کـــــيږي
جـګـــرســــوزه نابـلــــــــده نخـا کــيږي
پــه ذلـــت کـــــې یـــار لـــــه یـاره جـــلا کـــیږي
زړه تـــوروونکې او بـــــې درده جـــفـا کـــــیږي

نه ســاقی ســـــته، نه شــــراب، نه خــرابات ســـــته
نـــه پوهـــــیږو نــــه مــــــو لاره د نجــــــات ســــــته

پایکـــــوبي په ســــــر کـــوبی"۱" دلــــته بدلــیږي
د خـــــوښـــی دنیا لـــــه یــــو ســـــره ورانیــــږي
په چـمـــن کــې د خـــوښـــی ګـلان زمــولــــیږي
قـافـلــــه د آرزوګانــــــو ځــــــــي بـــارېږي

ورکه مينه

تريــح تــاراج د آرزوګانـــــــو راخـــــور ســـوی
ســتا پردې جــهـــان لـــوی غـــم را نسکور سوی

نو: مــنا دی زمـــونږ د جـهـــانِ جـهــانـی څوانه
دا دوهــم جــهـــان جــلا نه کـــړې لـــه ځانـه

"۱". پايکوب او سرکوب زما دوه شعرونه دي چې په دې مجموعه کې لسته.

مقدمه

که زه د جهاني په خاى واى، نو د دې مجموعې نوم به مې د "رزم او بزم نغمه" ایښى واى، خــــکه پدې مجموعه کې که له یوې خوا د خونړیو جګړو لړزوونکي داستانونه په پوره شور او خوږ بیان شوي او د افغانى خوانانو د سرو لښکرو په سرو وینو سره لاسونه د افغانى سر درو د بازانو له سرو منګولو سره د شاعر د رنګینو خیالونو په قلم د هېواد د پرتمینو غرو د پاسه سره شفق کې نقش شوي دي،

ورکه مینه

نوله بلې خوا شاعر د افغاني جهان رنګینې افسانې هم د تصور په رنګینه دنیا کې تصویر کړي او د افغاني پېغلو سرې منګولې، سره بارخوګان او سرې شونډې یې د سره سالو تر ګل ګون انعکاس لاندې د تخیل په آزاده او بې قیده نړۍ کې کېښکودلې، مچ کړې او زېبښلې دي.

دلته که له یوې خوا د افغاني جنګیالیو د تورې خرپ او شرنګ ستایل شوی او د باتور افغان ولس د تورې، زړورتیا، سر تېرۍ او مېړانې ترانې غږول شوي، نو له بلې خوا د ژوند ښښونکو یو غړپ او افغاني رباب زړه وړونکی ترنګ هم په ډېر اوچت شاعرانه اندازکې تصویر شوی او د زړو میکدو او پښتني تاریخي حجرو کیفیت په ساحرانه الفاظو تازه شوی دی.

دلته که له یوې خوا د افغاني مېړونو پولادی او له

ورکه مینه

هیبته ډکو بدنونو، کړو ورمېږونو، آهنینو متو، ببرو سرونو او لوڅو، خو مظبوطو پښو توصیف د شاعر شعرته ډیر اوچت صلابت ورپه برخه کړی، نو له بلې خوا د افغاني پېغلو د نازکو اندامونو، هسکو غاړو، سپینو مړوندونو، تورو څڼو، بربنډو بدنونو او پستو ورنونو رنګین خیال نوی شانته لذت او غذوبت وربښلی دی.

په دې مجموعه کې له یوې خواله روسي یرغلګرو سره د افغاني شازلمو د خونړیو جنګونو، مضبوطو ډغرو، بې پروا غورځنګونو او د قاطع تاړاکونو له هیبته ډکې سندرې غږول شوې، نو له بلې خوا د وطن د مستو پېغلو د اتڼونو، نازونو او کرشمو تصویرونه کښل شوي دي.

دلته که شاعر له یوې خوا د بې اسرې یتیمانو سرې سترګې او د بورو میندو د طوفاني اوښکو رانه څاڅکي ژړلي،

ورکه مینه

نو له بلې خوايې د ګل د نازکو پاڼو د پاسه د شبنم مرغلين څاڅکي هم نه دي هېر کړي.

شاعر که له يوې خوا د زړو ميکدو له خُمونو، ښايسته ساقی او سازونو،... جامونو او خوږو يارانو او رندانه محفلونو په ياد ساړه اسويلی ايستلي دي، نو له بلې خوا يې د جګړې د ميدان او بمونو، ټانکونو او توپونو او وحشيانه استبداد او ظلمونو د لاسه تودې چيغې هم کړي دي.

که زما دخيال د مرغه وزرونه د زمانې د استبداد ښکاري نه وای زخمي کړی، نو باور دی چې د دغه مجموعې په لوستلو به بيا په پرواز راغلی وای، د هېواد په پرتمينو سردرو، دنګو غرونو، پراخو دښتو، خالي باڼدو، سپېرو کنډوالو، له وېرې او وير نه ډکو ښارونو، خوږوورو ولسونو، بې شماره پرديسو به ګرځېدلی وای او د دې

ورکه مېنه

مجموعې مقدمه به مې د سوز او ساز له سوځنده سندرو او د مينې او درد او هيلو ماتم له رنګينو شعرونو نه جوړه کړې وای.

اما اوس څه چې تيار، هغه د يار

پوهاند ډاکټر حبيب الله تږي

واشنګتن د۱۹۸۸کال د اکتوبر ۱۳

ورکه مینه

د لوی خدای ﷻ په نامه

شعر الهام دی، د زړه غږ دی او د وجدان پیغام دی، خو دا شعر له ژوند نه رنګ اخلي او د چاپېریال او ټولنې ازانګه پکښې اورو. د شاعر نظر دقیق او تیز بین وی، ظاهر پسند او ظاهر بین نه وي، د ژوند د رنګونو برداشت په بل ډول کوي او د ژوند د پېښو پر یادداشت باندې د فن عملیه تر سره کوي او ناتراشلې ناتوړلي يې نه راخلي. شاعر لکه عطار او د شاتو مچۍ له ګلونو نه عطر او عسل جوړوي او یا لکه ماهر طبیب له عادي اوبو نه آب مقطر.

شعر خدایي داد دی، طبیعي او وهبي دی، کسبي او تعلیمي نه دی، له همدې کبله په هره ژبه کې لومړی شعرونه ویل شوی او

ورکه مینه

بیا هغه ته قوانین او قالبونه تاکل شوي او د بدایعو، صنایعو او ادبي ښېګڼو لټون یې شوی دی. ډېر کسان شته چې د ردیف، قافیې، عروضو، بحورو او ادبي فنونو لوی عالمان، څېړونکی پلټونکي او حتی ټاکونکي دي، خو شاعران نه دي او د شعر لورینه نه ده پرې شوې، البته توك بندي او د یو څو لفظونو نښلول دومره درون‌د کار نه دی، خو داسې څه په شعر نه شمېرل کېږي او د شعر واقعي مقام نشي تر لاسه کولای، دا هغو مصنوي غمیو ته ورته دي چې خلك اوبلك ډېرکوي، خو د الماسو بریښ، توان او متره پکې نه وي.

شعر په یوه خاص حالت کې د شاعر په ذهن کې غزونې کوي او که شاعر یې همغه وخت و نه لیکي نو د شعر دا بنکار یې له ذهن نه الوزي او بل وخت دا توان ورسره نه وي چې هغه څه بېرته و وایي، نو له دې کبله شعر یو هغه خاص کیفیت دی چې لا تر اوسه یې هم د تعبیر او پېژندنې لپاره الفاظ نشته او تر اوسه

ورکه مېنه

هم ادیبان او ادیپوهان نه دي توانېدلي چې د شعر لپاره یو کوټلی او ټاکلی تعریف او د دې کیفیت لپاره یو بیانوونکی تعبیر پیدا کړي.

"شعر د خوند لپاره، که شعر د ژوند لپاره؟"

د نقادانو او ادبپوهانو تر مینځ یو تود بحث دی خو زه فکر کوم چې شعر تش د خوند لپاره کومه معنا نه لري، شعر په یو نه یو ډول له ژوند سره اړه لري، خصوصاً په پښتو ژبه کې له هماغه لومړی پیله شعر له ژوند سره څنګ په څنګ راغلی او نه یوازې زمونږ اوسني شاعران د شعر مضمون ته ارزښت ورکوي، بلکه زمونږ کلاسیکو شاعرانو هم مضمون د شعر اساس او پیکر بللی او ښکلي الفاظ یې د هغه رخت او زېور.

د پښتو نازکخیال شاعر کاظم خان شیدا چې شعر یې هم ښکلی مضمون لري او هم ښکلی بافت او الفاظ، له نن نه دوه نیم سوه کاله وړاندې دا موضوع داسې روښانوي:

ورکه مېنه

مضمون د شعر لکه پیکر وي
دنګین الفاظ يې رخت او زېور وی
ورته ضرور دي دا دواړه توکي
پیکر که هر څو دلرباتر وي

تر دې تولو خبرو وروسته اوس راځم "ورکې مېنې" ته او د "ورکې مېنې " دشاعر شعرونو ته، زه داشاعر له پنځلسوشپاړسو کلونو راهیسې پېژنم او پیژندګلوي مې هم د ده د شعر په سر او دده دشعر په اثرورسره شوې ده، دده شعرزما خوښ ؤ،نوځکه مې دی هم خوښ ؤ،ده شعرونه لړویل خوپه دې لړو شعرونوکې به يې خوندونه ډېر وو،ځکه چې ده به هم له موضوع اومضمون سره انصاف کړی ؤ او هم له فن او هنر سره، د ده په شعر کې د مضمون او شکل بافت متناسب، سامعه نواز او روحنواز ؤ او له همدې کبله په کم سن کې د شعر لوړ مقام ته ورسېد او د هېواد د ګوتو په شمېر شاعرانو کې

وشمېرل شو.

زه "جهاني" بنیم، عبدالباري جهاني، هغه شاعر چې ښکلو شعرونو به یې هم مشاعرې ښکلې کولې، او هم مجلې او جریدې. د ده پخواني شعرونه د مستۍ او غورځنګونو نه ډك وو او اوسني شعرونه یې د پردېسۍ له سویو ازانګو ځخه، خو یو څه چې د ده په شعر کې یې خپل ثبات او تینګار ساتلی،هغه په هیڅ حال کې مایوسۍ او قنوطیت ته تن نه ورکول دي، نو ځکه د ده د شعر پخوانۍ مستي د قهرمانۍ په مستۍ بدله شوې او هغه وخت یې که په لاسونو دخاورینو جامونو ماتولو کیسې کولې اوس په سوکونو د پولادي ټانکونو ماتو لو کیسې کوي، هغه وخت یې که بغاوت د فکر او ذهن زنځیرونه ماتول اوس یې بغاوت د سره ښکېلاك د ملتونو د ښکېللو او ایللو له زنځیرونو سره په جنګ دی.

ما مخکې وویل چې جهاني زموږ د هېواد په معاصرو شاعرانو

کې د ګوتو په شمېر شاعرانو له ډلې څخه دی، دا شاعرانه مبالغه مه ګڼئ، دا يو حقيقت دی، موږ له ده نه په سن مشران شاعران لرو، خو تر ده ښه او تر ده خواږه شاعران نه دي.

د نور چا نومونه، نه اخلم، دا زه په خپله هم شاعر يم، هم تر ده مشر يم او هم مې د کميت او شمېر په لحاظ تر ده زيات شعرونه ويلی دي، په دې باب چې له شاعرانه تعلی او تصلف نه تېر شم او د يوه واقعيت بين نقاد او د علم او فن د موازينو په اساس قضاوت وکړم نو په واز کومي وايم چې زما شعرونه سره له دې چې د پښتو ادب ذخيره او زېرمه ده او د کميت په لحاظ د پښتو ادب په بهير کې اضافه ګڼل کيږي، خو د کيفيت له مخې کوم نوی او فوق العاده زياتون نه دی، لکه ماغوندې ډېر نور شاعران هم شته چې په پښتو کې شعرونه وايي خو د "جهاني" له شاعری سره د يوه يوه کس شاعري سيالي کولای شي، نو څکه بايد په زغرده قضاوت

ورکه مښنه

وکړم چې: "د جهاني شعر په پښتو ادب کې د شکل او محتوی، او د کیفیت او کمیت له اړخه یو ښه او په زړه پورې زیاتون دی"خو له دې سره ـ سره ده تر اوسه کتاب نه درلود او شعرونه یې په کتابي بڼه نه وو خپاره شوي.

زما سره تل دا هیله وه چې د ده د شعرونو مجموعه د چاپ غېږې ته ولوېږي او د هر چا لاس ته ورسېږي. ها تېرې ورځې ښاغلي "غروال" او بیا ده راته وویل چې زه خپل د شعر کتاب چاپوم، ته څه پرې ولیکه! زه دومره خوښ شوم چې له ټول مصروفیت او سرګردانۍ سره ـ سره مې بې اختیاره "ښه" ورته وویل او دا دی په دې څو کرښومې خپله غاړه خلاصه کړه، خو د ده د شعر حق مې ادا نکړای شو.

زه ګران جهاني ته د دې کتاب د خپرېدلو مبارکي ورکوم او زموږ د سپېڅلي جهاد او ادب مینان یې لوستلو ته رابولم او د لوی خدای له دربار نه عاجزانه هیله کوم چې ډېر ژر دا"ورکه مینه" په ګډه ومومو او د آزادۍ پر ځای یې د آبادۍ له پاره دی، زه او د

ورکه مبنه

هېواد ټول دردېدلي شاعران په مینه ـ مینه ترانې ووایو او د خپلې دې سپېڅلې مور د خدمت لپاره ګامونه اوچت کړو، فکرونه سترې کړو، لاسونه تناکې کړو او د هجران ترخې شپې مو په خواږه وصال بدلې کړو.

په همدې هیله

د خدای په امـــان
حبیب الله رفیع
پېښور ـ آبدره روډ
۱۳۶۷/۱۰/۱۹هـ ش
۱۹۸۹/۱/۹م

ورکه مینه

ورکه مېنه

د ژوندون وحشي موجونو
له آشنا مېنې بېل کړی
د زمان ياغي بادونو
بل جهان ته يم راوړي

راياد يږي مې جونګړه
راياد يږي يې خيالونه
هسې لېږي راته ښکاري
لکه ورك ستړي خوبونه

نه د چا پر بيدو شونډو
څه مرموزه نغمه ناځي

ورکه مینه

نه د چا له پتو سترګو
د هوس ترانې پاڅي

نه د چا پر سپینو لېچو
توري څوڼې را خورې دي
نه د مړو کتو یادونو
سپینې کړې د چا شپې دي

نه د چا پردنګه غاړه،
لونګین په ورو ـ وروزانګي
نه مستۍ د مستو پېغلو
ماتې کړي دي ګلخانګې

نه هغه د سوما بوټي
نه هغه د غرو لمنې

ورکه مېنه

نــــه اوبنـبـه ، نه يـــې هـــی هی دی
نـــه کـــيـږدی دي چـيـرته پلـــنــې

نه هـغـه وحـــشــــــي دښـتــو نــه
نــه خـــــاتــول پکـــې غـــــورېــږي
نه شـــــيلـې نه يې باډاســـکــې
نــه څـيې پکــــې مــــســـتـيـږي

نـه "خـــــــوشال" له زوره ږغ کـــړه
په ښـکـاره چـــــې خـوله يې راکړه
نه لــــه بـــــختـــه فـــريـــادی دی
چـې مــــلـګـرو ورته شـــا کـــــړه

نــــه "حــــمـيد" په شـنه زړګي کــې
خـيــــال د شـونډو دی ســـاتلــــی

ورکه مینه

نــــه فــراق د نـــو خـــطــانـــو
کـــــری شـــپـه دی ژړولـــــی

نـــــه مـحـفـل سته د رنـدانـــو
نه قــیامت د پایکـــــوبـــونـــو
نه د شـــــــیخ په لاس عــصـا ده
نه فــریاد لـــه سرکـــوبــونـــو

نــه څـــه زیــری د فـــــردوس دی
نــه هــــــوس د کـــــوثــرونـــو
نه څــه ویـــره د ګـنـــاه ستـــه
نـه وحـشـت لـه دوږخـــونـــــو

نــه جـــنـــون پـر خـــروښ راغـلـی
نه هـــــوښیاره بد مـستي ســـته

ورکه مېنه

نه د عقل لیونتوب دی
نه د بنګو هوښیاري سته

دلته اور د ژوندون نسته
د ساړه جهنم کور دی
دلته هر څه ایرې کېږي
د حیات په نامه ګور دی

دلته هر څه سودا کېږي
دلته هر څه بازاري دي
دلته وینې بېګانه دي
دلته مینې ظاهري دي

زما د جګو غرو سندرې
څوك یې نسي اورېدلای

ورکه مېنه

زمـــا زيــږه پـښتنـــه ژبـــه
دلـــتــه نــه ســي ګرېـــدلای

زه داســـــتان د بـربــــاديـــو
زمـــا کـــيـنسـې په وينو سرې دي
نـه لـه ســتوني مـــې زېږغ وځـــي
نـــه پـه ســورکـــې زمـــزمـی دي

دلـــتـه وژنـــم خـپلې هيلـــې
بـې لـمبې ســوځـم ويلـــيږم
نــه د چـــا د لارې مـــل يـــم
نـــه د چا مـخ تـه بلــــيـږم

زمـــا هـغـه جنت پـــردی ســو
چــې مــې حـورې ورسـتـايلـې

ورکه مینه

زمـــا هـــغـه کـــورګـــی تـبـاه ســـو
چـــې کـــیـسـي بـــه مـــې کـولـــي

هـــا نسیـــم لـمـبه ـ لـمـبه ســـو
چـې یـــې ویـــنـــي ویـــښـــولـــي
هـغـه جـــــام لـــه زهـــرو ډك ســـو
چـې مـــســتـــی یـې پـــاڅـــولـــي

زمـــا وروســتـي بـــخـري مـــړه ســـول
زمـــا، نـــه مـــه غـــواړه اورونـــه
زمـــا ګـــونـګـی احـسـاس مـړ سوی
زمـــا نـــه مـــه غـــواړئ شـعـــرونـــه

ویرجینیا

١ ـ ١٩٨٥

پردېس پسرلی

لېرې لېرې له هېواده
د پردیو په وطن کې
د اغزیو په کاله کې
زما د هیلو په مدفن کې

له ښایسته پغمانه لېرې
په ساړه شاني سقر کې
راګوښه له کندهاره
په بې مهره پېښور کې

د سخې طبیعت غېږ کې
د شنیلیو په لمن کې

ورکه مینه

د تنکي نیالګیو خوا کې
یوه شنه غونډۍ چمن کې

مخامخ کندونه بنکاري
د غروب زرینې وړانګې
بربنوي لانده برګونه
څلوي د نیالګو څانګې

له لویدلي لمَره خېژي
سري شغلې لکه اورونه
ته واغرونو رارهي کړل
د سکروټو درمندونه

ورکه مینه

لېږي تـړونـه را درومـي
د سپرلـي نـازك بـادونـه
ګـڼي وريـځـې سـره اوړي
لـکـه تـور مـات سـوي غـرونـه

لـکـه دوه غـلـيم دېـوان چې
يـو لـه بـل سـره خـښـمـېږي
لاس پـه لاس سي، غـېـږ پـه غـېږ سي
پـښـې يـې غـره سـره جـنګـېږي

رازوانـه ده تـولـی تـه
يـو مـرغـی خـپـاره وزرونـه
لـه نـازك سـتـونـي رابـاسـي
د هـوسـه ډك رغـونـه

ورکه مینه

ته واناخي په هوا کې
ته واناز کوي ګډېږي
د ملګرو غېرته خاندي
هوسېږي او چغېږي

دواړه شپونکي په مخ کې
راروانې څو وزې دي
وړی نس سره ملګري
دوی چاودلې سترګې پښې دي

له ویالې اورېده کېږي
د کړیو آوازونه
د ګورم سره ملګري
د ګوجر درانه ږغونه

ورکه مېنه

هر څه وینمه آشنادي
خو پردی راڅخه کور دی
رانه لېرې خپله مېنه
رانه ورك د بابا ګور دی

زما پر ښکلي پغمان اوري
له آسمانه آفتونه
سپینې واورې سره لمبه دي
باندې ګرځي تور دودونه

زما له مسته کندهاره
بوی راځي د وحشتونو
شنې ویالې د وینو کورم دي
رغ د توپ او د ټانکونو

ورکه مینه

د کرملین خروړي سپي به
د پروان پر تړو گرځي
د نیپالم تنورونه
د پنجشېر پر تړو غورځي

زه به اوس هم لاهو کېږم؟
رانه هېر به وي دردونه؟
د پردیو پسرلي ته
ورلېږمه به شعرونه؟

پېښنور

۱۹۸۲/۳/۳۰

اعـــــــتراف

لېـرې سئ خيـالونـو لـه مالېرې سئ
زه لـه خـپلـه ځانه بېګـانـه يمـه
نـه پر ســر اورونه لګـولای سـم
نــه د چـا د شمعې پروانـه يمـه

لـېـرې سئ زمـا هيلو لېونۍ هيلو
زمـا سينه کې ځای د نڅېدو نسته
زه د ځـوانيمـرګي خوښۍ کلـی يـم
کـور کې مې کيسه د اورېدو نسته

نـور نـه د ساقـي سره آشنا يمـه
نـه د خـم پـه طـمـع ورغـلی يـم

ورکه مېنه

نه مې د چاجام په شونډو ایښی دی
نه د چا په صف ورکېښېوتلی یم

نور مې له آوازه مستي نه زېږي
زړه مې د خیالونو هدیره سوله
نور د چا محفل کې بلېدای نه سم
مړه سوه د آرزو شمع تیاره سوله

مه غواړئ له مانه فرهادی کیسې
زما په افسانو کې شیریني نسته
زه له خپله رنګه رابېل سوی یم
زما په بې رنګۍ کې رنګیني نسته

ورکه مینه

ماته د ګرداب خبرې مه کوئ
زه له توپانو راتښتېدلی یم
ما لا د سیلاب څپې ونه لیدې
زه تشو خوبونو وېرولی یم

مالیده چې زما د ورکتوب یاران
څرنګه زمان د مرګي شومه کړه
زما په ګلو بار بوټي یې لابن کړله
ما یې د ژوندون برخه له کومه کړه

مالیده چې یهوړه د مرګي څپو
ډکه له ژوندیو آرمانولړی
ماتې کړې نامردو جلادي لاسو
سپینې د صفااو دالفت کړی

ورکه مېنه

مـالـــيده چې تـــورو ځنځيرونوکـــې
پـــورته درد ېـدلي آوازونـــه ســـول
ما لـيده چې اوسـپنې بـه مستې سوې
مـــات به پـه وهلو کـې هډونـه سـول

ما ليده چې څـرنـګـه د ژوند په نوم
څوك د مـرګي غـبرې ته ورتللای سي
څـرنګـه دســـترې آزادی پـــر لار
خپلـــه آزادي قـــربـــانولای ســـي

مـا ليده چې مـاتې ککـرۍ سولـې
مـا لـيده چې ورك يې لحـدونه سول
ما لـيده چې توی سوې بې ګناه وينې
رنګ د چـا برېتونه او لاسـونـه سـول

ورکه مېنه

واخیستې جونګړې د توپیان څپو
رنګ د خلکو کلي او ښارونه سول
سرې لمبې د توپ له سینې والوتې
اور د چا د هیلو جنتونه سول

زه په غړېدلو سترګو غلی وم
زه د جلاد سترګو وېرولی وم
ما د آزادۍ نوم اخیستای نه سو
زه د مرګ له نومه لړزېدلی وم

ما ویله نه چې زما مرۍ به هم
چېرې د قاتل منګولې ونیسي
زماکورګی به هم چېرته خراب کی څوك
زما انګړ به هم ناولې ونیسي

ورکه مینه

ما ویله نه چې خزانې سپلی
زما د گلو لښتې رانسکورې کړي
نه چې څه نری څپه یې ووهي
تورې وریځې جوړې باندې سیوری کړي

زه د مرګي ببرې دتاړاك وهم
لیرې له ملکونو اړولی یم
زه د ژوند په لټه د خپل کور څخه
دلته د پردو غیرته راغلی یم

مه اورئ، زما افسانې مه اورئ!
پرېږدئ، نورې زمازمزمی مه اورئ!
چا چې خپل انګړ بل ته پرې ایښی وي
څئ د هغه چا ترانې مه اورئ!

واشنګتن

۸/ /۱۹۸٤

دغه زماغيوراولس دی

دغه تـــورې سپــينې رېـــرې
دا ببــر ـ ببــر لاســـــــونـــه
دا ســرې ســرې دا غــتې سترګې
لــه هــيبــتــه ډك مــخــونـــه
دا لـــــه زوره ډكــــــې مـــوټې
د فـــــولادو مـــړونـــدونـــه
د فـــــولادو پــه ســيــنــو کــې
غــيــرتــې ډبرين زړونــــه
دا زيـــرې ـ زيـــرې خـــــبرې
د زمـــريـــو آوازونـــــــــه
پــه ســرونــو کــې يــې شــور دی
پــه سينو کــې تــوپــانــونـــه

ورکه مېنه

دا کړې وړې بګړې به
يوه ورځ سره غوندېږي
تر يو ځو جرګو راوروسته
د توپان په دود خروښېږي
د کلو تړې درې به
بيا په وينو اوبه کېږي
د غليم په بنګلو کې
هلته بل ميوند جوړېږي

جلا لا به را ژوندۍ کې
د اکبر په ميخانو کې
درز به واچوې سينو کې
ډار به واچوي په زړو کې
د خنجر عکس به يوسي
جهانګير ته په جامو کې

ورکه مېنه

د اورنګ شراب به ورکي
د سرونو په کاسو کې

دا تر پښو لاندې قبرونه
دا هېر سوي لحدونه
هر لحد يې افتخار دى
پټ دي داستانونه
دا تاريخ د مېړنيو
د نېکونو يادګارونه
هره پاڼه يې غيرت دى
په هر باب کې توپانونه
دا په وينو روزل سوي
دا لاله دا سره ګلونه
دا د غرونو لوړې څوکې
په لمنو کې لعلونه

ورکه مېنه

یو د بل په غېږ اغوستي
لاړ پر لاړ پېیلي غرونه

دا وطن د عقابانو
دا ځالې ده د بازانو
دا خیبر دی دا شمشاد دی
قتلګاه د پرنګیانو
دا سرکښه دا مغروره
عزرائیل د دښمنانو

هر سیلاب یې بت شکن دی
هره دښته یې میوند دی
د توپانه ډکې ورېځې
هر یو ځاځکی یې هلمند دی
هر ورکی یې دریا دی

ورکه مېنه

اپریدی دی که مومند دی
پکې غورځي د پلار وینه
د مېرویس نیکه پیوند دی

دا میوند ـ مئیوند دښتونه
دا هلمند ـ هلمند رودونه
له غیرته ډکه مېنه
دا اټک ـ اټک سیندونه
په څپو کې یې رزمونه
په هر موج کې سېلابونه

دا وطن د زمریو
دا هېواد به آزاد پرېږي
دا د مست پښتون اولس دی
دا په وینو کې غورېږي

ورکه مېنه

په دې جنګ کې يې پلار مړ دی
چې میدان وینې مستېږي
هیبت پروت دی دې لاسو کې
زولنې ځینې بېرېږي
دا يې زېرې د طغیان دی
لا سبا توپانې کېږي

بیا به ګرم کي بزمونه
بیا به خپل کي دا دښتونه
بیابه سور دستمال تر ملا کي
بیا به تاو کي چنګ بریتونه
له آمو تر آباسینه
سره یو به کي موجونه
کي به ناځې ښکلې پېغلې
سپینې لېچې سره لاسونه

ورکه مېنه

کــې به ځــي کــاروان د اوبنـــو
ور آزاد بـــه وي مـــــزلـــونـه
کــوچــۍ ښــکلـــې بــه وراخـلي
تر ســــالـــــو لاندې ګامـــونـه

یـــوه ورځ پـــر دغـــــه ځـمکـه
پــه هـمــدې تنګـــو دروکــــې
د آمـــو مـــستـــو څپـــو کـــې
د اتـك د ســیـــند مـــوجـــو کـې
تـر هـمـــدغـــه آســمـــان لانـــدې
د هـــمـــــدې خـــاورې دښـتـو کې
د بازانـــــو لـــه ځـــالـــیـه
د عـــقـــاب په آشـــیانـــو کـــې
د پړانــګانـــــو پـه کـــورو کـــې
د زمـــریـــو پـــه زانګـــــو کې

د همـــــدي غـــرونـــو لـمـن کي
دغـــو ورانـــو خـــرابـــو کـــې

د سکـــــندر لـــېچـــي وې مـاتـې
د چـنـګـېـز پــر کـور نـاورين ؤ
د اورنـګ خنـجـر يې پـڅ کـې
د بابـــر زړه پـــه غـمـګـيـن ؤ
د فــرنګ توپ يې خـامـوش کـې
د بـابـا زړه يـــې لا شــــين ؤ
هـــره تيــږه يې پامــــــير ؤ
هــر لــښـتى يـې آبـاســـين ؤ

دغــــه شـين آسـمـان شاهد دی
دغـــه سـتـورو هـــم لـــيدلـــو
دغـه لمر، دغـــه سـپـوږمـۍ وه
دغـــه ورېـــځـــو هـم کـــتلـــو

ورکه مېنه

د سبا د جنګ په طمع
موږ دا نن لا خرو ښېدلو
د سرونو بازار تود ؤ
مستانه باندې ورتللو

بیا به ګورئ بیا به وینئ
پردې ځمکه قیامونه
زندانونه به ماتېږي
ترې راوځي به مړونه
شخي - شخي به شملې وي
تور ببر - ببر برېتونه
د ملالې د ننګ چیغې
پر دښمن باندې تاختونه
بریالي به را روان وي
د نېزو په سر، سرونه

ورکه مېنه

بیـا اخـــتـر بـه وي د فــتـحـې
پـه سـرو وینـــو ســره لاســونه
نـــړوي بـــه ســـوځـــوي بــه
د زاړه دښــمـــن قـــصـــرونـــه
هـیبتـــي نــــارې بــــــه واورئ
لـــــړزوي بـــه آســمـــانـونـــه

بیـا بـه دا آسـمــان شــاهــد وی
زمـــوږ د فــتـحـې د جــشـنـونـــو
خـــم به ســـر پــه ســـر تـشــېږي
د مـــســتـانـــو بــه جـــامـــونـــو
غـلـیمـــان بـــه فـــرارېـــږي
د ایـمـــل بـــابـــا د غـــرونـــو

څـــو چـې غــرونه وي پـر ځمکـه
څـــو ســـینـدونـه لا بـهـــېږي

ورکه مېنه

څـــو مجـمــر د آســـمان تـود وي
د جـــهـــان پـر مـــخ ځلـــېږي
څو چې وریځ پر آســمـــان ګـرځـي
څـو چې څاڅکـي ترې توئـېږي
څـــــو په نـــوم انـســانـيـت وي
د بشـر پـــه نـــوم يــادېـــــږي
د پښـــتون قـــام بـه ژونـــدى وي
او هـمـدلـتـه بـــه اوســـــېږي
دغــه زمـــا غـــيـور اولـــس دى
دغــــه زمـــا تـــوپـاني قـــام دى

کابل

۱۹۷٤/۱اګست

سبا

ساقي پرون د مستۍ لاپې کړلې
ما د خمار له ترخو شپو ژړله
دوی مستېدل ما د سبا د وېرې
د دوی پر تشو پیمانو ژړله

دوی له طلوع سره فالونه کتل
ما د غروب خونړۍ سترګې لیدې
دوی د جنت په کېسونه مړېدل
ما د دوزخ له کړاوو ژړله

دوی د خیالونو سمندر کې لاهو
ما یې په خپو کې نهنګان ولیدل
دوی د آرام ساحل غوټې وهلې
ما له سرکښو توپانو ژړله

ورکه مېنه

دوی لـه نــوبـتـه رقـيـبـان وايســتل
پـه بـربـادۍ يې پـيـمـانـې پـورته کـړې
مـا د زخــمي ښـامـار د قـهر سترګې
لـيدلې ځـکــه مـې ورو - ورو ژړلـه

ملګـرو زمـا د مـيخـانو مـلګرو!
زمـا د خـمـونو د جـامــو مـلګرو!
سبا هـوښـيار اوسئ مستي به نه وي
سـاقـي بـه نـه وي پايکوبي به نه وي

کابل

۱۹۷٤/ مارچ

زنار

ساقي غاړه مې راوړې
په زنار يې زينتي که
د ګناه په سېلابو مې
دوږخونه توپاني که

په خمار کې لاهو سوى
په مينا مې آسماني که
د مستيو په بقا کې
دا لندې ژوند را فاني که

ساقي نن مې لاخړوب که
سبا هر څه چې پېښېږي

ورکه مېنه

لکه زموږ چې زاهد هېر دی
دده زموږ ګناه هېرېږي

راکوه يې چې چښو يې
دا ورستې پيالې د مينې
دا د تاك د زړګي وينه
د شرابو ډکې پينې

دا د نن رندان که نه وه
هم به خم پر خم تشېږي
د زردشت د مذهب اور دی
دا به سر پر سر بلېږی

راکوه يې چې مستېږو
په مستۍ کې مو هستي ده

ورکه مبنه

مــورږ د مـــوج په اور ژونـدي یو
په آرام کـې مـــو نـېستـې ده

د رنـــدانـــو پـــه آئـیـــن کـــې
د ســاحـــل غـــوټـــې وړې دي
د بـــحرونو تـــوپـــانـــو کـــې
د اوږدې بـــقـــاء څـــپـــې دي

د هـــغـــو څـــپـــو پـه طـــمـــع
د بـــد مـــســتـــو حریـفـــي ده
هستـي سـا زه بـــد مستـي ده
نـیستـي سـوزه پایکوبـي ده

کابل

۱۹۷٤- سپتمبر

وایه شین آسمانه !

وایـه شین آسمانه تاکـوم بـل چېرته لیدلی دی
داسـې ارادې چـې تـوپـانـونـه خـپـلولای سـې
داســـې اولســـونه چې ســېلونـه ایـلولای سـې
داسې کـلـك سوکونـه چـې ټانکونه اوبولای سي

دغســـې سینې چې فلکي سېلاب راګـــرځـــوی
دغسـې طغیان چې یاغي سوي سېلابونه خـوري
دغسـې نـاره چـې اسـرافـیـل ورځـــخـه ورېږدی
دغسـې قیامت چې دوږخونه خوري،اوروونه خوري

داسـې پهلوان چـې د قـــدرت زولنـې وشـلـوي
طلـــسم دپـېـړیـو ماتوي لا قـانـع کېـږي نـه

پښتو ته يې د قرن اهريمن په ننواتو ځي
دی لکه زخمي زمری غرومبېږي آرامېږي نه

وايه شين آسمانه تا کوم چېرته اورېدلي دي
داسې حماسې چې افسانې باندې رنګينې سي
داسې کلنګي عزم چې هسکې څوکې کوزې کړي
نکل دفرهادچې ترخې شپې باندې شېرينې سي

کله دې د قهر چيغو چت رالړزولی دی؟
اور دانتقام دې د چا سترګو کې ليدلی دی؟
داسې څوک لرې چې يې مرمۍ پښتوته سجده کوي
کله دې د مرګ پر پوله هم څوک ازمويلی دی؟

تا کله نمرود پخپل انکار کې سوځولی دی؟
بل د آزر زوی دی پردې ځمکه زېږولی دی؟

ورکه مېنه

دغسې فرعون چې دآسمان پـه لور لښکرې وړي
تا کلـه پر ځمـکه پرې ايسـتلى ژړولـــى دى؟

وايه شين آسمانه! تــه هـم کلـه لړزېدلى يې؟
کله د چا غږ لـه درانـــه خوبـه پـــاڅولى يې؟
کله دې سېلونـه پـه لـمن کې يـاغـي سوي دي؟
کله د سرکښو تماشې تـــه کښېنستلى يې؟

کلـه دې دا غـرونه دا لاښـونـه ازمـويلي دي؟
کله دې د قـــهر خـرخښـي پکــې کتلي دي؟
هره پاڼـه توره هـر يـو کـاڼـى يې سکروټه وه
بيادې غوخ سرونه د سر کښو هم شمېرلي دي؟

ستاخوبه په يادوي چې د لوړو غروپه څوکو کې
ځاځکې يوکېدله ترې نه جوړلوى سيلابونه سول

ورکه مېنه

وغورېدې پـر ښې د قدرت بېړۍ يې ډوبې کړې
تندر سـو، باران سو، توپاني يې کړلېچونه سول

ستا خوبه په يـاد وي د مـلالـې ميوندۍ چيغې
سـتا خـوبـه يادېږي درېدي او تـورپېکۍ کيسې
هير خوبه دې نـه وي چې دا غـرونـه زلـزلې لري
هېـرې خو دې نه سوې لـوګر ی اوخيبرۍ کيسې

اوس دې زړه ته لوېږي چې داتورې توپاني پرښې؟
اوس دې زړه ته لوېږي چې داتـورې پولادي دړې؟
ورسي دچاپښوته اوښکې تويې‌کړي سجده وکړي؟
ټينګې نافـرمانـې دا سـرکښې پنجشېرۍ تړې

وايـه شـين آسمانه! تا کـوم بل چېرته ليدلي دي
داسې اولسـونـه چې سېلونـــه ايلــولای سي

ورکه مبنه

داسې ارادې چې توپانـــونه خپلـــولای سي
داسې کلك سوکونه چې ټانکونه اوبولای سي

کابل

۱۹۸۰- اگست

څرنګه هلمنده!

څرنګه هلمنده زمونږ د چيغو زور دې وليدی؟
وينبې دې خپې سوې ساړه څاڅکي دې اوروونه سول
مستې دې سوې غاړې د کلونو له خمار څخه
ختم دې خوبونه سول سر کښته دې موجونه سول

واغوستل ژونديو کفنونه د مرګي په نوم
وښورېدې شنختې را ژوندي مو لحدونه سول
راغی د تاريخ د حوادثو توپاني بچی
ډک يې د دښمن له ککريو ګرنګونه سول

څرنګه هلمنده دا اولس د ايلېدلو دی؟
څرنګه هلمنده دا توپان د ګرځېدلو دی؟

ورکه مېنه

زوی د حوادثو حوادث یې زېږولي دي
ووایه زمان ته دا رستم د غوزارېدلو دی؟

نه مې درته ویلي چې ژوندي به مړه اورونه سي
څاڅکي به یو کېږي ځیني جوړ به سیلابونه سي
یو به سي، راویښ به سي، قوي به سي،رهي به سي
مات به زندانونه سي خپلواك به اولسونه سي

نه مې درته ویلي چې شاهد به آسمانونه وي
ژوند به وي، بری به وي، د فتحې به جشنونه وي
تښتي به، پټېږي به مېلمه او کوربانه رهزن
موږ به یو قاضي به وي د عدل به حکمونه وي

بیا به ته شاهد اهریمن د پرزېدلو یې
بیا به ته شاهد د نمرودانو د سوځلو یې

ورکه مېنه

بیا به د کرملین د سپیو کوکې اورېدلای شي
بیا به ته شاهد د انتقام د اخیستلو یې

بیا به ته شاهد یې چې آزاد به دا دښتونه وي
بیابه ته شاهد یې چې خپل کړي مو داغرونه وي
شپون به وي، شپېلۍ به وي، رمې به وي شنېلۍ به وي
پلنې به کېږدۍ وي پکښې بل به زموږ اورونه وي

څرنګه هلمنده زموږ د چیغو زور دې ولیدی
وینې دې خپې سوې ساړه څاڅکي دې اورونه سول
مستې دې سوې غاړې د کلونو د خمار څخه
ختم دې خوبونه سول سرکښه دی موجونه سول

کراچی - ۱۹۸۱/۱۲

خـزان

زه هـم شـور د خـــرابـــات وم
زه هـــم سـوځـنـده لــمـبــه وم
ډېرې اوښکې مـې ژونـدې کـړې
زه هـــم ویښــه هـنـګـامـه وم

زه هـم ژونـد وم د بـــــزمـــونو
زه هـم رنـــګ وم د ســـــازونـو
زه هـــم بنـګ د پـيــــمانې وم
ښـکـلــی لاړ وم د اورونـــــــو

مـاهـم تـــش کـړلـه خـمـونـــه
مـاهـم مـات کـړل ګـیلاســونه

ورکه مېنه

ما هم نوش د شوندو اورکړ
ماهم توی کړله خالونه

ماهم تاوکړی د چا څوښې
ماهم واخیستی مچکې
ماهم وشکول ګلونه
دوې منګولې مې کړې ډکې

ماهم لوڅې کړې پېغلوټې
ماهم وشلول لاړونه
ماهم بنخ کړل ګناهونه
ماهم وکړل اورونه

ماهم سترې میخانې کړې
ماهم سپینې تورې شپې کړې

ورکه مینه

مستـــــول مـــی ژونـــدی لاره
مـــاهم ویـــبنـــي قـــافلي کړي

مـــــوږ هــم ومـــــل ســـباتــه
مـــوږ هـم رنګ کړل غـــروبـــونه
موږ هم روښي اوږدي شـــپي کړي
مـــوږ هم تـــور کړل خلـــوتونــه

مـوږ هم مستي کـړي ګل څانګي
مـــــوږ هـــم وسـپړل ګـلـــونـــه
مـــوږ هـم ویـبنـي تـرانـي کـړي
مـوږ هـــم وتـــخنـــول زړونـــه

د هستی مستـه بیـــړی مـــو
ناګـهـانـــه تـــوپـــانـــي سوه

ورکه مېنه

د امـــيــد فــردوســـــي لاره
شـيـطـانـي سـوه، دوږخـي ســوه

وغـــوتـپـيــو تـــه مـــوسيـخ ســول
د خـــزان وحـــشـــي بـــادونـــه
پـــه گلشن كـې مـو شروع ســـول
د خر مســـتـــو پـــايـــكوبـــونـــه

سره بـــلا ســـوه را نـــازلـــــه
پـــر صــفـــونـــو د يـــارانـــو
د كمون طـاعـون تـــبـاه كړل
مـحـفـلـــــونـه د رنـدانـــو

كابل - ۱۹۷۹/فبروری

د تاشکند لــــــــور

د تــاشکــند لــورې ښــکلې اوزبکې
پــه حــسن حــورې ښــايستې ملکې
لــکــه پــه ګلــو پــوښلې لــښــتــه
پـــر مـــلا غبرګېږي، راپورته کېـږې
ډکـــه لـــه مـــهره، ډکـــه لـــه نازه
چاتــه مسکی شي، چــاتــه خنــدېږي
لــکـــه پـــه غـــره کې سهاری زرکـه
پـــر لارې درومــي تـــه وانـــښــېږي

ورکه مينه

تـــه وا رقصـــيـــړي، تـــه وا ګــډېـږي
تـــه وا غـوټی يې دا اوس غــوړيــږي

چېـرې بــه زوږ کــې دا ښـکلی حسن؟
پــر چا بـــه تـاو کــې نـازك لاســـونه؟
څـوك به دې زيبښي دا سورکی شونډې
څـوك به دې لـڅ کـي داسپين ورنونه؟
څـوك بـه دې ستايي داهوسی سترګې؟
څـوك بـه دې تاو کي دا تـــورې څونې
پـر چـــا بـه پـلـــورې د نـــاز کـتـنـې
دا کـــږې وروځــې داســترګـې بــوڼې
دا نـــری غـــاړه، دا جــګـــــه ونــه
دا کـــږيـدني پـــــورتــه کـــيـدنـــې

ورکه مېنه

تــه هم پــوهــېـږې چــې ښــایسته یې؟
تــه هــم پوهـېـږې چـې افسانــه یې؟
تــا هــم سـوځـلـي د چــا خـوبــونـه؟
تــه هـم اورونــه، تــه هـم لمبه یـــې؟

کـاشکـــې چــې روغ وای ستـا وزرونه
کـــاشکــې چــې مـات وای دا قفسونه
چــې الـوتـلای، پــورتـــــه کـېـدلای
چـــې پـی کــول دې لـــېـــرې مـزلـونه
تـــا خـرخــولای، مـــا رانـیــــولای
د بــورو ســــتــرګـــو بیـده نــازونـــه
افــســوس چـــې نســته د نــجـات لارې
بېـځـایـــه سـوځــې تــــــنها ویلـېږې
رښـــا دې نــه کـړل خــپـل خـلـوتـونـه
د څــو نـــاکســو پــر کـــور بلــېږې

ورکه مېنه

کـاشکـي چـې تـله وای چې الواته وای
چـېـرتـه چـې زه وای او هـلـتـه تـه وای
مـــا پوهولای چـــې ښـایـسـتـه یــــې
مـــا درښـودلای چـــې بـتـخـانـــه یـې

تاشکند

۱۹۸۰- سپتمبر

ګــــړوبه کلا

پــه لــویه لارکې د شېلی تــر څنګه
ګـــــړوبـه کـلا د تـــورو خونـوســره
د زمـــاني د سـیلابــونـــو شـاهـد
د شـــورېـدلـــو دېـوالـونـو ســره

دا لــه پـخـوا څخه هېر سوی کورګی
دورکـو مـیـنـو داسـتـانـونــــه لـري
دا د مســتـی دا د خمـار دنــیاګــی
څــه نــــاویـلـي شان رازونــــه لــري

د پــیمانــی د څنډې مــات تــوکــری
د ګـنـاهـونـو خــاطـرې یــــــادوي

ورکه مينه

تياره کــونجــونــه يې د رمزپه ژبه
اوس هــم سيــنه کې ولـولې پــاروي

د دې کــلا پـــه هره خونه کې بــه
سپيــنې سينې چا لځـې کړی نه وي
د وحشـی مــينې په بېرحمه حملـو
به يې غـابنـونـه پرکښې کښلی نه وي

دلتـه به هـم څـه غـتـو بورو سترگو
د چـا لــه سره عـقــل وړی نـــه وي
نـــازکــو گرمو پستو شونډو به هم
زړه او کـــوگـل ورسـوځـولـی نـه وي

داوښـــتـو رااوښـتــلــو زگـــبــروی
د چـا احساس لېونی کړی نــه دی؟

ورکه مینه

د لیوني هوس بې صبره پنجو
د چا ګرېوان هم ورځیرلی نه دی؟

دلته به هم تاوده پاسته ورنونه
د چا په غېږکې لوبېدلی نه وی؟
سپوږمۍ به هم په غلي غلي راتلو
د خلکو پټې لځې کړی نه وي؟

د شهوتي توپان بدمسته ځپو
د چا سینه طغیاني کړې نه ده؟
د غلا کتني بېرندوکې مینه
یو وار ناځاپه یاغي سوې نه ده؟

د ځوانۍ بنګ د ساقي سپینو لاسو
له لارې هم څوك اړولي نه دي؟

ورکه مېنه

چا چې خبرې د ګناه کولې
دوی په کټ کټ باندې خندلی نه دی؟

پر بېدو شونډو د مچکو چپاو
څوك له خواره خوبه ایستلی نه دي؟
د خوبه ډکې بېرېدلې سترګې
د هوس غېږې ته ورغلي نه دي؟

د دې کلا له هرې رنګې سره
د چا بېباکه هوسونه بښخ دي
د ویلي سویو سوځېدلو شمعو
په شاهدی باندې عشقونه بښخ دي

دې کنډواله کې ګناهونه کېدل
د ثوابونو ځنځیرونه شلېدل

ورکه مینه

څو د جهانــــه بې خبـــرو مســتو
د حسن ښارتــه تــاړاکونــه وروړل

شیلـــه هغسې لابـــاړاسکي وهــې
تندر هغســي لا غـــړومبیږي ورتــه
د هېرو سویــو لحدونـــو تــــرڅنګ
لا له هغســې زرغــونیږي ورتــــه

خــو لـــه کلا څخه نغمې نــه راځــي
د پټې میني زمـــزمې نــــه راځــي

کابـــل

۱۹۷۵/جون

زمان

د ژوندون بېړۍ لاهو ده
د زمان په توپانونو کې
د مرموز هدف پر لوري
په ناپایه طغیانو کې

د هستۍ په نوم نیستي ده
د نیستۍ په نوم هستېږي
نابلده یې مسیر دی
ټکرونه خوري تېرېږي

هم وحشت لري په غېږ کې
هم پر مینه مین زړونه

ورکه مینه

د افق خونریزه ژبه
د طلوع سپین پیغامونه

پکښې هر څه ناروا دي
پکښې هیڅ ناروا نه دي
څه بېړۍ څه یې سفر دی
دا پر کومه خوایې تله دي

څه ناپایه سفرونه
څه ناکامه کاروانونه
د جرس په ماته ژبه
د ژوندون بېده رازونه

څه غروب څه خونې ورانګې
څه آسمان څه تنورونه

ورکه مېنه

څه له اوره ډکې وربخې
د انګار په زړه کې غرونه

څه د وينو ډکه غبرګه
څه ناترسه سوغاتونه
څه خاموشه جلادي وه
څه د قهر درمندونه

څه مستي څه مکېزونه
څه ساقي څه ډك خمونه
څه ګناه څه دوږخونه
څه شېخان څه عذابونه

څه محشر د عشوه ګرو
څه لوڅ سوي سپين ورنونه

ورکه مینه

څه غمزې څه ځوانې مینې
د نازونو چپاوونه

څه بېباکه هوسونه
څه رټلي پاك عشقونه
څه ښایستې روښانه سترګې
څه کاته څه مست رمزونه

څه نیمګړي آرمانونه
څه د اوښکو سېلاوونه
څه نامراده د غم کړېږي
څه بد بخته منزلونه

د سینو په قفسچو کې
خاموش سوي امیدونه

ورکه مېنه

د لحد په زندانو کې
بيده سوي دي څه زړونه

څه حسنونه ذلته ښخ سول
څه عشقونه تباه کېږي
څه ښايستې سترګې سوې پټې
څه د سوز اوښکې ورکېږي

څه زګېروي د چا له ياده
وچولى د زړه وينې
د چا سپينې ورځې تورې
د چا تورې شپې سوې سپينې

څه د شور پيمانه زړونه
څه له اوره ډکې وينې

ورکه مينه

د احساس ژبې ګونګې سوې
چا سنګسار کړې پاکې مينې

څوك له رازه سره بښخ سول
چا نيمګړي څه ويلي
چا د اوښکو ډکې سترګې
يو وار شاته اړولي

څوك په هر څه باندې پوه سول
چالا هيڅ نه وه ليدلي
چالا څه شکوه کوله
څوك په ډکو زړونو تللي

څومره دلته خندېدلي
د نسيم د غيږ ګلونه
څه غنچې نيمه خوا سوي
څه خزان څه يې بادونه

ورکه مېنه

څومره سترګـــې قـهرېـدلي
څـــومــــره نورې سوی نـمـجنې
څـــه لاسـونــو کــړلــې ورانـــې
د آرزو د ســــومـــاپـــينــــې

څـه مـجنـون دښـتونـه پې کړل
څـه فـرهـاد سوري کړل غـــرونه
څــه لاسونـه ګناه کـــــار ســـول
څـــومـــره وځـــورېدل زړونـــه

څه سکندر څـه لــېونتوب ؤ
څــه ســرکـــښـه مـســت آسونه
څـه تـاړاك څـه پـايــکـوبې وه
څـــــه د زغــرو تــوپـــانونه

څـه چـنګـيـز څـه نـــاتارونــه

ورکه مینه

څه وحشت سوي ښارونه
د حسرت په کنډ والو کې
پرې سرونه مات هډونه

زمان هر څه سره یوړل
د آرامي نرۍ خولې نه
د ژوندون وروستي پړاوته
د رازونو خزانې ته

هلته هرڅه خاورې کېږي
هلته هیڅ شکایت نسته
هلته ټوله سره خپل دي
هلته هیڅ ملامت نسته

کابل - ۱۹۷۷/مارچ

شاعر

چې د وينښې نرۍ سترګې
د تاريکې شپې کوربه سي
د ډيوې لمبه خاموشه
پرې تياره ماښاميلمه سي

د ساقي په پيمانه کې
نيښتېځلى اور ختمېږي
د مستۍ له تاوده بزمه
چې خروب حريف ستونېږي

د مينا په وروستۍ او ښکو
چې خمار زړونه او به سي
چې وروستۍ پيالې شرنګېږي
او د کوچ نغمه توده سي

ورکه مینه

چې جهان په پټو سترګو
په خیالي تال کې زنګیږي
د خپسې توره غېږه
د رڼا پرسر خپرېږي

تر يو لنډه مزلګي وروسته
قافله پر تمبدو سي
چې ايلچى د سبا راسي
او د نن جنازه يوسي

هلته لیرې په يو کونج کې
نو نرى لمبه بليږي
د هوس له ښکلى ښاره
يو پردېس پکښې اوسيږي

د قلم تر خوله راباسي
د خوږ من زړه فریادونه

ورکه مینه

د سینې په قبرستـــان کـــې
ښخـــوي ځـــواني عشـــقونه

لــه ثـوابـــه یـې پـر هېـــزدی
لـه ګنـاه تـوبـه ګـــار سوی
هــم زاهــد ورتـــــه پــه قـهر
هــم لــه بـزمــه چـاتـرتـلـی

کـلــه رونـــې رونـــې اوښـکـــې
پـر نــامـراده ګرېوان تـوی کـــی
نـــړوي د ژونـدون خـــونـــې
د قـبـرونو شنـخـتـې بـوی کی

په دې نــرمـــو - نـــرمـو ګوتو
نـــړوي د سکـوت غـــرونـه

ورکه مینه

د نازك احساس په تال کې
سوروي نوي سازونه

د رنګین افق په خوله کې
ورکوي د زړګي وینې
د شفق له مخه اخلي
د هوښیارې مستی پینې

د اله ځانه سره سوځي
په تیاره کې چې ویلېږي
که شاعر نه دی، نو څوك دی
چې زګېروی یې رار سېږي

کابل

۱۹۷۷/اپریل

پير مغان

پيـرمغـان د مـيخـانـې په کـونج کې
پـرون مـيخوورتـه ورو ـ ورو، ويلـه:
دمستي جام يې وګـرېوان ته تـوی سـو
پاس يې د سترګو تـر کـونجو کتـله

جام د جمشېد، خم د سوماکه نـه وي
خو دا ويجاړه ميکده خـو لـــرو
سپيني سيـنې بنګک او نڅاکه نه وي
خواږه يـاران تــوده نغمــه خـو لـرو

کــه دا زړې نغمــې مو نوې نه کړې
که دا ويجاړې مـو آبـادې نـه کړې

ورکه مېنه

کـــه د غـــوټـېـو د سپرلو پـه نـــوم
خـــزانـــي تندۍ مــو بربادۍ نه کــړې

نـو دا ویجـاړه میکـــده بـــه نـــه وي
خــــواره یـــاران تـوده نغمه بـه نه وي

کابل

۱۹۷۵-جون

زه شاهد وم

مابه لیده چې دباغوان په لاس غوټۍ زمولېږی
مابه لیده چې دساقي په لاس خمونه ړنګسول
زه د جامونو د لوټلو شاهد
زه د غوټیو د زمللو شاهد
د میکدې د ورانولو شاهد
ما د دې بڼ د بوټې - بوټې لانبېدل ولیده
ما به سپرلي کې دزاغانو پایکوبونه کتل
ما دنسیم په غېږ کې زېړی دخزان اوریدی
ما د بلبلو ځوانیمرګې نغمې
ماد ګلونو چپاوسوې وږمې
ما د پیمالو ارزوګانو زګېروي

ورکه مېنه

ماله وحشته رېپدلي زړونه ټول ولیدل
راویښوئ مې ولې؟
راپاڅوئ مې ولې؟
دا رغوئ مې ولې؟

۞ ۞ ۞

ما به لیدل چې د زمان توپان وهلی بېړۍ
د ګردابونو طلاطم کې رنګه بنګه خوځي
د څپو غېږې ته ورځرمه سي ډوبېږي پکښې
د جاله وان له نامردیه څخه
د دې ظالم له بیباکیه څخه
بېړۍ له پرښو سره وجنګېږي
د غرقېدو له وېرې ټوله بېړۍ وال چیغې کړي
څوك د بېړۍ تیاره کونجونو ته له وهمه ځغلي
مال او اولاد هېروي
د ډیوې څنګ ته له قاه قاه سره غاښونه بریښي

ورکه مېنه

دا جاله وان دی ظالم
زه يې خندا پېژنم
د دې لېوه سره پخوا هم څه آشنا غوندې وم
ماهرڅه ولیده، خو هيڅ مې لاويلي نه دي
زه د بېړۍ د ډوبولو شاهد
زه د توپان د خوځېدلو شاهد
ماله آرام ساحله تېښته لیده
زه په لوی لاس د غرقېدلو شاهد
را وېښوئ مې ولې؟
را پاڅوئ مې ولې؟
دا ږغوئ مې ولې؟

❁ ❁ ❁

ما به لیده چې د غوغا د چوپېدو د پاره
سپيني آبدارې تورې څه په بې آبۍ سرې کېږي
تر يو څو سووکرږو ورو سته څه کمزورې چيغه

ورکه مېنه

وروستي نفس د زولنو په شرنګهار کې ورك کي
يو لا لهانده زړه آرام غوندې سي
يوه سينه د هديرې په رسم
يوه کوچنوټې قفسچه کې هلته
يو لوی جهان لره مکان پيداکې
يوه نرۍ شانې لمبه تورې تيارې ته درومي
دا بدي سکوت په غبږ کې حرکت ډوبېږي
څوك د ژوندي مرګ په ارزو د ګولۍ لارې څاري
څوك بياد مړه ژوندون بقأته له ايمان تېر سول
زه د زګېروي د چوپولو شاهد
زه د ترټلو د لوټلو شاهد
ماتا ړاکونه چپاوونه ليدل
زه د سرو څاڅکو تويولو شاهد
را وينوئ مې ولې؟
را پاڅوئ مې ولې؟

ورکه مېنه

دا ږغوئ مې ولې؟

۞ ۞ ۞

مابه لیده چې د جلاد په وینو سرو منګولو
ما به لیده چې دلېوانو د خیرلو وهم
خلك د وروریرجنازه نخول
خلك په ډکو ستونو وخندول
ما به لیده چې څوك د مینې د لرلو په تور
ولې سنګسارسو، ولې ټولو ګناه کار وباله
ما به لیده چې خلکو لوی- لوی ګناهونه ستایل
هرچا چې ښې منګولې سرې کړې قهرمان قبول سو
دلته قاتل قضاته نه کشېږي
دلته چې سر وهي سردار یې بولي
دلته د سرو لاسوپه نوم عبادتونه کېږي
سجده هغو ته ده چې زړونه یې سینو کې نسته
زه بې ګناه ګناهکاران پېژنم

ورکه مېنه

ما ګناهکاره جنتيان وليدل
زه د پايکوب د سرکوبونو شاهد
زه د قاتل د سرو لاسونو شاهد
چاد منبر پر سر ګناه ستايله
خود ثواب د سنګسارونو شاهد
څوك چې زرګونه قتلوي خلك بيعت ورکوي
هغه چې ويني پاکوي، هغه دوږخ ته درومي
د ګناهونو د تميز پر ميدان
د دې نړۍ د عدالت شاهد يم
راويښوئ مې ولې ؟
راپاڅوئ مې ولې ؟
دا ږغوئ مې ولې ؟

۞ ۞ ۞

پرېږدئ چې هرڅه په سينه کې ولحد ته يوسم
د شعر ژبه مې ګونګۍ ښه ده پرې سوې ښه ده

ورکه مېنه

په سترګو وینم خو چې نه یم ګرېدلی بنه دی
دلته لیدل او کول بنه دي څه ویل کفر دی
په رڼو سترګو ژوندي ډېر اوسېږي
خو څوك چې ژبه لری سر نه لري
دلته لاسونه پرېکېدل ژبې يې هم غوڅې کړې
خو سترګورو هرڅه ولیده ګونګي پاته سوه
زړه ته مې نه لوېږي چې زما د ژبې دوه بځري
د کلو پوړندې تازه کي انګارونه جوړکي
زه د انګار خاموشول نه غواړم
خو د چاور هم بلولای نسم
څوك له بځري د اور طمع لري
زه يې سکروټې لرم ځان په سوزم
پرېږدئ چې وسوځېږم
پرېږدئ چې وکړېږم
چېرته به زه هم د ویلوپه تور

ورکه مینه

د دې لیدنو د ویلو په تور
د ژبورو په دود خپله سزاګی ووینم
زما په مرئ باندې به هم د چامنګولې سرې سي
راویښوئ مې ولې ؟
راپاڅوئ مې ولې ؟
دا ږغوئ مې ولې ؟

کابل

۱۹۷۷ - سپتمبر

زه به شهید یم

ګرانې یو ورځ به مې د قبر سرته وینې ژاړې
زه به شهید یم رشتیاسوې به وې تول خوبونه
راته زنګېږې به د فکر په دریاب کې لاهو
او دریادېږې به نامراده د ځوانۍ خیالونه

ما د واده په شپه لاغاړې درته خلاصې کړلې
ماویل لنډ دې زمونږ د مینې او خوښۍ مزلونه
زه د ناپایه جنګ لښکر ته برتې سوی یمه
زه د ګولۍ لارې څارمه، ګولۍ زما ګامونه

درته یادېږې هغه زمونږ دکلي ښکلې ناوې
چې د رستم شهید پر قبر باندې وغورېده

ورکه مینه

لا يې لاسونــه پــه نکــريـزو لا يې تلي سرې وې
چې بيادبخت لـه بيـده ټالــه څخــه وغورځېده

درته يــادېږي هغــه بلــه ببـر ســرې کـونــــډه
چې لېونــی غــوندې به ګـرځېده په کلي کـلي
هغـه يکړ مجاهد زوی يې چې په بم کې والوت
چې غبـرګې لونې يــې اورونــو دنيـپام سوځلي

زه بـه هم نــن وي کـــه سـباوي ديـارانــــوســره
دابدي سکــون پــه غبېر کـې زنګيــدلی يمــه
مابه هـم يـادکـې يو څو ورځې دمورچل ملګري
نــوربـه يوازې ســتاپر شونډو اوسېدلی يمه

ګراني زمــا زوی بــه پــه لــمبه دانتقام لـويـږي
ورتــه بــه وايـې چـې روسانـو دې دی پلار وژلی

ورکه مېنه

په الاهو بـه يـې تـازه کـې د غـضب اورونــه
څو چې دوږخ کي غلـيمانـو لـره کـوراو کلی

د ابـــا قبرتـه يې راولـــه خالـپوڅـو لـــره
او هره شپه ورتـه کوه د ګوډ غــازي"۱" نکلونه
چې بـې وطـنه بلــه هيــڅ ليلاو نــه پيــژني
دوينو څاڅکو ته يې ورکــه ميـوندي اورونــه

زمادزوی نوم به يا "شېرشاه"يا"خوشالخان"راايږدی
په غوږکې ورکه د"مېرويس" او"احمدشاه"نومونه
چې زما لـه مســـته کندهـاره بې خبره نـــه سي
سنګر،سنګريې هره لويـشت په وينو سره دښتونه

ګرانـې يـو ورځ بـه مې د قبر سرتـه ويـنې ژاړې
زه بـه شهيد يم رشتياسوي بــه وي تول خوبونه

راته زنګیرېږي به د فکر په دریاب کې لاهو
او دریادېږي به نامراده د ځواني خیالونه

کوټه

۱۹۸۸/۱۰/۱۱

---

(۱) ګوړ غازي د کندهار هغه قهرمان مجاهد او پهلوان شهید دی چې په کندهار کې داسې غوړ نسته چې د نوموړي له نوم او کارنامو سره اشنانه وي.

ژوند

ژوند تلاش دی پر مخ تلـه دی
حـرکـت دی، خـوځـیـده دي
د تیـارو روښـانـول دي
سـوځـیـده دي ویلیـده دي

د هستی په مسته غیږ کې
د نیستیو هیرول دي
له ساره ساحله تیښته
پـه تـوپان کې اوسیدل دي

د ژوندي تلاش په لار کې
ژونـدۍ غـاړي نـذرول دي

ورکه مینه

هرخه - هرخه پرېبنودل دي
له سکوته راوتل دي

نه نشه ده نه خمار دی
نه خمونه تشول دي
لحدونه رنګول دي
د محشر برپا کول دي

کابل

۱۹۷۹-جولای

اوښکې

څه تودې تروې اوبه دي
د ګرېوان په لور بهېږي
ابدي سکون ته درومي
له ژوندی سترګې بېلېږي

له هر څاڅکي سره مله وي
د مرموز جهان رېغونه
پر آشنا لارو وراخلي
نابلده قدمونه

د کمزورې دنیا ژبه
د قدرت پښو ته ورلوېږي

ورکه مینه

د احساس بیده نغمه ده
په بانو رغول کیږي

دا شریکه ګونګی ژبه
هري سترګې ته آشنا ده
دا د هري میني کور دی
دا د هر نفرت غوغا ده

کابل

۱۹۷۹-جولای

ښکلا

چې په زړه د طبعت کې
هنګامه د عشق برپا سي
د قدرت د ناز له بحره
د هنر قطره جلا سي

چې د حسن د بت ګوتې
د اعجاز بربط آغاز کې
زمزمه سي، ترانه سي
اشکاره د جنون راز کې

چې د رباب د خلقتونو
د احسان پر شپو راسي

ورکه مېنه

په موجونو ګردابو کې
د تحسين ځاځکي پيدا سي

دا شعر سومنات دی
دا کعبه ده د خيالونو
دا بنايست دی دا ښکلا ده
دا سروش د هنرونو

کابل

۱۹۷۹/سپتمبر

مرګ

د سکون په ورکه غېږ کې
د مستيو ډوبېده دي
د عدم پر تياره لاره
د هستيو ورکېده دي

د کاروان په هر رباط کې
مسافر له پښو پاتېږي
دا نيمګړي سفرونه
بې ثمره شان ختمېږي

څوك د څمکې زړې کېږي
څوك په اورکې سوځل کېږي

ورکه مېنه

ځوك په مرګ ژوندي پاتېږي
ځوك په ژوند له چا هېرېږي

د زمان اژدها وخوري
يو لړی د حوادثو
د لحد په نامه پرې کي
يو ډولی د حوادثو

کابل

۱۹۸۰/مارچ

زما شعر

د زمان په هېرو شپو کې
یوه ورکه حادثه ده
د هستۍ په دریابو کې
یوه تربې زمزمه ده

د خمارې مستۍ خروښ دی
د مستۍ د خمار شپه ده
یو ګونګی شانې فریاد دی
یو خاموشه ترانه ده

ورکه مينه

يو ترتملى اسويلى دى
يو ځپلي خاطره ده
د جنون د اوښکو لاړدى
د باکوس د خم څپه ده

خزاني سرکوب وهلي
ځوانيمرګه هنګامه ده
د يو لېري جرس ږغ دى
نا آشنا غوندې نغمه ده

د مړ ژواندې لمبې کور دى
د بې سازه نغمې شور دى
د شهباز د ماتم رقص
د نيمګړې اوښکى اور دى

ورکه مینه

د ژوندون پر بیدو کربنو
یو کاروان دی د خیالونو
د شاهد په خوله داستان دی
د ژوندیو تاراجونو

کابل ،

۱۹۷۹/سپتمبر

پښېمانه به سي

ګوره ښایستي نجلۍ پښېمانه به سي
خوله تر قیامته څوك خولګۍ نه بولي
دا بې انصافه، دا هېرجن خریدار
پرونۍ ښکلې ناوکۍ نه بولي

څوك يې واونکوته هم نه ورګوري
هغه کتو کې چې رمزونه نه وي
ځاى يې د شعر په څپو کې نسته
چې د ځوانۍ پکښې موجونه نه وي

کله چې واوري د زمان پر ګوتو
دا د سېلیو په شان تېز کلونه

ورکه مينه

کله چې وغورېږي نوې ځوانۍ
او تا ته پاتې سي خالي نکلونه

نور به دې اوښکې مرغلرې نه وي
ناز په دې هم څوك توسولای نه سي
د تودې غيږې ګرمه مينه به دې
د چا اوروڼه سړولای نه سي

پر سورکۍ شونډو به دې ورك تبسُم
زاړه دردونه هېرولای نه سي
د باڼو غشي به دې پڅ وي هلته
د خلکو زړونه به پېيلای نه سي

پر سپينه غاړه به دې توري څوڼې
راتاوېدلای زنګېدلای نه سي

ورکه مېنه

د ناڅاپي کتو يادونه به دي
د چا خوبونه ويښولای نه سي

ستا به هم زماپه شان ځواني تېره سي
ستا به هم ما غوندې مستي هېره سي
ته به هم ياد کې د ځوانۍ خوبونه
په ژوندانه به دې هستي هېره سي

ګوره ښايستې نجلۍ پښېمانه به سې
خوله تر قيامته څوک خولګۍ نه بولي
دا بې انصافه، دا هېرجن خريدار
پرونۍ ښکلې ناوکۍ نه بولي

کابل

۱۹۸۰/نومبر

بغاوت

سوځوئ د مینې نښې
هېروئ پردي یادونه
رنګوئ د تقوا خونې
ماتوئ د اور خمونه

رندوئ د زاهد سترګی
ورخراب کئ خلوتونه
پرېکوئ د ساقي ګوتې
چې ونه ویشي جامونه

څخوئ مالګیني اوښکې
لمدوئ د ګرېوان لارې
د ژوندون په رمزچې پوه وي
په هستۍ کې نیستۍ څاري

ورکه مينه

بنـــخـــوئ ســـر کبنــــي هيلـــي
ســـوځـــوئ د امـــيـد پـــلـــونـــه
مـــاتـــوئ د شـــيـــطـــان د اوږي
ورانـــوئ د زاهـــد خـــونـــه

د نـــرۍ لـــه رنـــګـــه تبنـــتـــئ
پـه دې رنـــګ کـــې دو رنـــګـــي ده
اهـــريـــمـــن زيـــتـــون پـــه لاس دی
دعـــدن نـــګـهـــبـــانـــي ده

د زقـــوم د زهـــرو څـــاځـــکـــي
د ســـومـــا لـــه بـــوتـــو څـــاځـــي
نـــامـــردي نـه ده نـــو څـــه ده
پـــه ډك خـم کـــې خمـــار نـــاځـــي

ورکه مېنه

خرقه پوش ساقي سنګسار سو
د مینوش زاهد په کور کې
د ګناه سکروټې سوځي
د پرهېز په ساړه اور کې

ځئ ژوندي کفن په ځان کئ
د هستۍ له غوغا تښتئ
د دوږخ لمبو ته ورکئ
دریأ لستوڼي سکښتۍ

دا د پټې مینې شور دی
دا د لخې ګناه زور دی
دا د رنګی آروز رقص
دا د تونډو اوښکو اور دی

ورکه مېنه

دا بې رقصه پايکوبي ده
دا بې چيغو بغاوت دی
دا بې ميو بد مستي ده
بې کتابه عبادت دی

دا د عقل ليونتوب دی
دا د بنګو هوښياري ده
د ژوندون جنازه اخلي
په کفن کې بد مستي ده

دا د زړه په غورېو واورئ
د مغان د پير وصيت دی
نن يې نوی خښته کېږدئ
که څه دېر دی که خلوت دی

کابل - ۱۹۷۷/جولای

بیده خیالونه

هېر که آشنا بېده خیالو نه هېر که
هېرکه آشنا داویښ خوبونه هېر که
هغې چې رنګی سولې ښخې سولې
د هغو هیلو لحدونه هېر که

خدای‌دی که ترنګ مې له ربابه وځي
زړه مستي مې په نغمه کې نسته
خندا بیده سوه اوښکې ویښې سولې
دځوانۍ‌جوش مې په سینه کې نسته

هغه چې وزمولېدې ورژېدې
هغه غوټۍ د یادولو نه دي

ورکه مېنه

هغـه چـې زړونـه رغـولای نـه سـي
هغـه نـغـمـې د رېغـولـو نـه دي

زه د خر مستو د سرکوب نيمه خوا
ته رانه اوس هم پـايکـوبـونـه غواړې
زه په ژونـدوني ځوانيمرګ سوم دلته
ته مې پـه وينو کـې اورونه غواړې

زه سـره ابليس پر مـخ وهـلی يـمه
زما څـخه هېر سول فـردوسي يادونـه
زما څـخه مـه غـواړه تـاوده رګونـه
زمـا څـخـه مه غواړه ياغي خيالونه

کراچی

۱۹۸۱/نومبر

زما خزان

ښکلو منم د زړونو ښکار ته وځئ
خو زما زړه د ښکارولو نه دی
ولاړه مستي،ولاړه ځواني تېره سوه
نور مې احساس د پارېدلو نه دی

تاسې به غواړئ زما په مړه سینه کې
مینه ژوندی کړ، پکې شور پیدا کړ
غواړئ چې زما په دې ساړه نغري کې
سکروټې ولټوئ اور پیدا کړ

غواړئ چې زه هم د زلمیو غوندې
درسره ونخېږم وخندېږم

ورکه مینه

غــوارئ دا مـات زړګـی مــې وپــاروئ
درســره ومســـــــــېږم و ګـــډېږم

زما له ربـاب څخه مستي مــه غــواړئ
زما پــه ترنګ کې د خـــزان افسانــه
زه د امـــان لـــه ښـــاره و کـــوچېدم
زمـا هره اوښـکــه د توپان اندېښنــه

زمــا د ربـــاب تــارونــه وينـــې ژاړي
زمـا لــه شـهبازه څخـه اوښـكــې اوري
زمـا په نغمه کې د مرګی زګېروی دی
زمـا پـر بستر د لـحد سیوری ښـــوري

زه نــابلـده زه لار ورکـــی کـــــوچی
دي کـړلېچو نـومــې څواني ورکه کړه

ورکه مینه

زه د څو ورکو خاطرو نکلچي
په دې تیارو کې مې هستي ورکه کړه

نور د پاولیو شرنګهاري سره
خبرن لستوڼي غورځولای نه سم
د مرګ غبار مې ژوندی لمر پټ کړی
پر ځنګدن یم نڅېدلای نه سم

ښکلو منم د زړونو ښکار ته وځئ
خو زما زړه د ښکارولونه دی
ولاړه مستي ولاړه ځواني تېره سوه
نور مې احساس د پارېدلو نه دی

کابل

۱۹۸۰/سپتمبر

د سیند لور

یه د سیند لورې غنم رنګې نجلۍ!
مړ ژواندی زړه مې تخنولای نه سي
زه خو د سپینو اننګو مین یم
ته مې احساس راویښولای نه سي

نه دې پر لنډه زنه خال وهلی
نه دې په غاړه امیلونه ښکاري
نه دې خپړې په نکریزو ښکلي
نه دې په پښو کي پایزیبونه ښکاري

نه دې پرشونډو لبونی تبسم
نه دې په سترګو کي رمزونه وینم

ورکه مینه

نه د نخرو ښخه کړه وره وره سوې
نه دې د زړکي قدمونه وینم

ته به بنایسته یې لګولې دې دې
د چاد میني لېوني اورونه
خو زه د غرونو د هوسیو مین
زما یادېږي پښتني نازونه

زه پښتني غېږې لوی کړی یمه
زه پښتني میني روزلی یمه
زه سپینو غېږو تمه لوېدلی یمه
زه سپینو لېچو زنګولی یمه

کراچی

۱۹۸۱/نومبر

هېره مستي

مه یادوه تېرې پخوانۍ کیسې
مه یادوه ماته د ځوانۍ کیسې
هېرې د مستۍ کیسې
هېرې مې کړی هېری سوې
ماچې بېدولې د مستۍ نشې
ما چې وېښاوه خمار په زړونو کې
زه چې د هر بنګ سره همراز ومه
زه چې د هر ترنګ سره شهباز ومه
زه چې د هر شرنګ د سور آغاز ومه
زه چې ورکېدمه د بنګلا سره
زه چې ډوبېدم په ورکو غېږو کې
هېرې مې کړې هېرې سوې
هېرې سولې تېرې سوې
مه یادوه تېرې پخوانۍ کیسې

ورکه مېنه

مه يادوه ماته د ځوانۍ کيسې
هېرې د مستۍ کيسې
هېرې مې کړې هېرې سوې
* * *
زما د سر نوشت په تورو لارو کې
نسته يوه تته د اميد لمبه
ورك يمه،
لاهو يمه!
مه سوځوه ما په دې يادونو کې
مه ډوبوه ما پر دې خيالونو کې
مه مې توسوه په سرابونو کې
پرېږده چې يوازې يم
وسوځم ايره سمه
وخوري د تيارې ښامار
زما د ژوند وروستۍ ورانګې

ورکه مېنه

پرېښېده د ګمنامۍ نېکمرغۍ کیسې
مه یادوه ماته د ځوانۍ کیسې
هېرې د مستۍ کیسې
هېرې مې کړې هېرې سوې
پوه سوم چې دا زما د ژوند وروستی غروب
بله طلوع نه لري
لېرې د خونخوار افق په غېږه کې
مه ښایه و ماته د امید کرښې
یو وار تېر وتلی یم
ژوند خطا ایستلی یم
غېږ کې د شنو پاڼو یې زمولـلی یم
نور مې پرهارونه د کتو نه دي
نور مې اسویلي د اورېدو نه دي
خپله آشیانه مې سوځولې ده
خپله مې ببره توپاني کړېده

ورکه مېنه

ځان مې د ساحل له آرامۍ څخه
وغور ځاوه لېرې توپانونو کې
ګېر سوم په بې رحمو ګردابونو کې
پرېږده، د زمان نهنګ
پرېږده، دا ظالم صياد
ورکې کړې د زامې په خرپې کې
زما وروستۍ سلګۍ
نور د جوړېدو نه يم
نور د رغېدو نه يم
مه راکوه ماته سُرابي زېرى
مه يادوه تېرې پخوانۍ کيسې
مه يادوه ماته د ځوانۍ کيسې
هېرې د مستۍ کيسې
هېرې مې کړې، هېرې سوې

کراچی - ۱۹۸۱/نومبر

زما کندهاره!

زما کندهاره د زمرو وطنه!
زما د سرکښو پښتنو وطنه!
څو نه یاغي یې صدقه دې سمه
د نافرمانو جنګیالو وطنه!

بیا دې ترنګ توپانی سوی وینم
بیا دې ارغند په مستېدو راغلی
بیا ارغسان دې بیا موجونه وهي
بیا دې هلمند په خروښېدو راغلی

بیا د زړې تورې د خرپ یادونه
بیا دې په سترګو کې اورونه وینم

ورکه مېنه

بیا د "ایوب" سره لښکرې راغلی
بیا د رېدیو داستانونه وینم

لکه چې بیا دې څه یرغل نیت دی
لکه چې بیا دې غورېدو په زړه سو
لکه چې بیا دې څه په زړه کې ګرځي
لکه چې بیا دې خوځېدوته زړه سو

زما کندهاره! د زمرو وطنه!
زما د سرکښو پښتنو وطنه!
خونه یاغي یې صدقه دې سمه
د نافرمانو جنګیالو وطنه!

ستا د پایلوچو تر بګړیو واری
ستا د تېرو تېغونو جنګ وګرځم

ورکه مېنه

ستا له غرور څخه کاږه تګونه
ستا قهر وګرځم ستانګ وګرځم

بیا د "ملالۍ" میوندی خرخښه
بیا "تورپېکۍ" د فرنګ خو نه سوځي
بیا د بابا د پاني پت هنګامه
بیا "شاه محمود" اصفهانونه سوځي

بیا د "ګرګین" پرکور مرګی مېلمه دی
بیا د "میرویس" په نامه وغورېدي
بیا د "اشرف" د انتقام لمبه ده
بیا دي د قهر وینې وخوځېدي

بیا دي لمن د شهیدانو ډکه
بیا د کوچني غازي زانګو زنګوي

ورکه مینه

بیا دې په وریځو کې سېلونه ګرځي
بیا دې په غېږ کې زلزلې ویښوي

زما کندهاره د زمرو وطنه!
زما د سرکښو پښتنو وطنه!
څو نه یاغي یې صدقه دې سمه
د نافرمانو جنګیالو وطنه!

کراچۍ
۱۹۸۱/ډسمبر

د هستۍ قبر

دا دې راغلل د خزان بادونه ورو-ورو
رژوي مې د ځوانۍ ګلونــه ورو-ورو

خـود آګاه دخاموشۍ غېږې ته درومې
چــې غوغا ته تخنېدل رګونه ورو-ورو

دمرګي قاصد مې غم دمستۍ غواړي
راته ښيـي د لـحد خوبـونــه ورو -ورو

چې يې څاڅکې د کوثره سره سيال ؤ
زماني غليم يې وړي څُمونه ورو-ورو

ورکه مېنه

نن د هوښ له دوږخي سيـنــي راوځي
مدهوشۍچې پاڅول خيالونه ورو-ورو

چې ژوندی وه هر نفس پــه نوې هيله
له هغې سينې راځي دودونه ورو-ورو

پر ډيوه مې د تيارې پرتـم راپـرېـووت
پکې اورم د مـــاتم ږغـونه ورو - ورو

لـکـه هـېره دزاړه قـــبـر جـنـډی ســي
هسې هېرسول دمستۍيادونه ورو-ورو

سرنوشت مې غوړولی دمرګ تور دی
پکې شمېرم دهستۍ قبرونه ورو-ورو

کراچی - ١٩٨٢/جون

پردی انګړ

ساقي نن مې په پياله کې جوهر نسته
په ترخو اوبو کې بوی د کوثر نسته

چې د شيخ د سر جندره يې نخوله
برني تازه اورونه محشر نسته

چې توبه يې په طواف کې ماتوله
د هغه انګاري ځاځکی شرر نسته

چې کوګل داوړدو شپو وربانديې رون ؤ
د هغه يلدا په زړه کې قمر نسته

ورکه مېنه

يا مې بڼ د ځوانۍ لاښ د خزان لاس کړ
يا د تاك په افسانه کې اثر نسته

يا دې نه دې نيښتېځلي سره بخرې
يا په غرپ کې د سکروټو ګذر نسته

پوه سوم- پوه سوم ستا لاسونه کوثري دي
چا ويل چې ستا په خم کې ګوهر نسته

خو مستي وه،که هستي دواړې پردۍ،سوې
د پرديو په انګړ کې اختر نسته

پېښور

۱۹۸۲/۳/۲۱

ایښ سالاري

ډېر پخوا دي واقع سوي د انګلو نه
دي کیسه باندي اوښتي دي قرنونه

اوسېد له څو لیوان یوه ځنګله کي
ځیرول به یې ځاروي ضعیف ښکارونه

ښخولي یې په نرمو غوښو داړي
راایستل یې له ژوندیو سینو زړونه

ورکه مېنه

ګرځېدلای په ځنګله کې چېرته نه سوای
که هوسۍ وې که مرغومې که پسونه

خو هر ګوره مرووره یو له بله
پېښېدل به همېشه پکښې جنګونه

یو د بل د مرګ په طمعه ګرځېدله
لکه مړي سره وکاندي تربرونه

یوه ورځ د ایر په کور کې سره ټول سول
څو لېوان کاږه منګول تېره غابنونه

د ګیدړ په مشوره سره پخلا سول
سره هېر یې کړل زاړه عداوتونه

ورکه مېنه

پـــه هوس ویشل کېدلي د ښــکار غوښې
لــه مـړوګـېـدو راووتـــل تـېـغـونــــه

هـم منــګولې هـم یې ډکې دواړې زامـې
د چا غوړې سوې سږمې د چا بریتونه

د خوښیو، خوشالیــو پــه مـجـلس کـــې
ایږ ولاړ ســو ښورول یـــې بـوخ غـوړونه

وې: مـلګرو! راولاړ سئ غیږ په غیږ ســئ
رانـېـږدې سئ ســره ورکـــانـدئ لاسونـه

لـکـــه ورونــه یـــو له بلـه سـره خپل سئ
نـور ایـــره کئ د نـــفاق ظـالـــم اورونـه

ورکه مېنه

هر لېوه چې د اېږ غېږې ته نېژدې سو
اېږ يې تاو کړل پر سينه خپل مړوندونه

په کښې کښوبه يې ورمات کړله هډوکي
له سينې به يې را وختل آهونه

هر لېوه سر په ځېږو په زګېروی سو
تېرول به يې په پټه خپل دردونه

وروسته اېږ ويل ملګرو کار تمام دی
اوس په کار دی مشر ورور پاخه فکرونه

د مجلس له کونجه ږغ وکړ ګيدړې
سيال دې نسته در خالي سول ميدانونه

ورکه مېنه

مبارك دي مشرتوب او پاچهي سه
زموږ دي مات کړل دشمزيو تينګ هډونه

ته د تخت په نوم نازېږه هوسېږه!
موږ ته جوړ سول په ژوندوني لحدونه

که زموږخوښه وي که نه وي ته سلطان يې
چلوه پر هديره باندې حکمونه

پېښور

۱۹۸۲/۵/۱۸

لېونتوب

راســـه مـــات کـړه لـېونـتوبـه دا د عـقل تدبيرونه
د عــدن لــه بـــاغـه وځم را نصــيب کــه دوږخونه

چـــې د هــوښ قــالب ته لوېـږي دآدم دعدم خښتې
راته ښيـه د نېستۍ لارې چې هستي ده له جـنـونه

چې د عـقل تـرازو دی د ښـکلا د نېستـۍ فـکـر
خدايه مـه کړې را پـه بـرخـه دا بدرنګه تدبـيرونـه

چې ريـأ پکښې سوځـېږي چې پرهېزېکې ايره سي
هـغـه سـوی لـړمـون غـوارم هغـه سـوځـنده اورونه

ورکه مېنه

چې تقوا پکې لمبه سي،چې توبه په پکښې بيده سي
پــه ازل کــې مــې آزاد کـه د هوښيارولــه قانونـه

چې خوښي پکښې ژړېږي چې خندېږي پکښې اوښکی
چې حيات پکښې بيدېږي، چې ويښېږي تابوتونه

چې ځواني پکښې رژېږي،چې خزان پکښې غوړېږی
نــا اشنــا ســفر کـومــــه نــــابلده ربـــاطـونــــه

چې داستان مې پکښې ورك سي دژوندون دښواوبدو
پــی کـومـه هغه لارې د مجنون بيا بــاني پلــونه

پېښور

۱۰/۱/اکتوبر/۱۹۸۲

تنکۍ غوټۍ

ښایستې نجلۍ د سرو ګلونو ګېډۍ
ته لا وړه یې لویه سوې نه یې
ستا د ښکلا پردې لا څیرې نه دي
ته لا غوټۍ یې سپړېدلې نه یې

تا لا د سوې مینې سره اورونه
د چا کوګل کې لګولي نه دي
ستا د نازونو د انکار کرشمو
د خلکو هیلې زوکلولي نه دي

په رېږدېدلې په تبجنه ژبه
چا خپله طمع درښودلې نه ده

ورکه مېنه

په لومړۍ ځل دې په تياره سينه کې
د مينې شمع لګېدلې نه ده

تا تر بانهو لاندې په مړو کتلو
د چا خوبونه کوچولي نه دي
ستا د راتلو د انتظار ثانيې
چا لېونو غوندې شمېرلي نه دي

ته لا د شمعې ونرۍ وړانګو ته
کرار کرار د لوخېدلونه يې
ته لا په غېږ کې ډوبېدلای نه سې
د لوبېدلو د زېبنلو نه يې

ستا کرشمو لا ستا خوبجنې سترګې
د چا پر لوري اړولي نه دي

ورکه مینه

په نیمو شپو کې دې بیده تبسم
د خلکو وینې سوځولې نه دې

ښایستې نجلۍ د سرو ګلونو ګېډۍ
ته لا وره یې لویه سوې نه یې
ستا د ښکلا پردې لا څیرې نه دې
ته لا غوټۍ یې سپړېدلې نه یې

ته به هم لویه سې د طمع به سې
ستا د سینې غوټۍ به وسپړېږي
د وینو شپو د تېرولو به سې
ستا د ښکلا پردې به وڅیرېږي

پر نرۍ شونډو به دې مچې اورې
ستړې خولګۍ به خو ځولای نه سې

ورکه مېنه

مــرمــوز بخري بـــه دې زړه ته توی سي
روح بـه له اوره خـــلاصـــولای نـــه سـې

د ســـــورکـی شونډو پـه اورونو بـه دې
د چـا بـنه زړه کـې ویـنـې وسـوځـېږي
د شـرم لاس بـه کـړې له سترګو لـېرې
وریـښـمـینه غـبږه بـــه دې وغـورېـږي

د پـټ انـــګار د سرېـــدو پـه خـاطر
بـــه درنـــــه هېر سـي د ګناه یـادونـه
نـــازك زړګـــی بـــه دې ټـوپونه وهـــي
دربـانـدې ګـرځي بـــه پـردي لاسونــه

تـــه بـه هـم کـــله د ماشـومـو پـه څېر
پـه تودو اوښـکو کې مسکی سې چېـرته

ورکه مینه

لــوخــه بـــه لـویـړې د هـوس مـخـی ته
لـه خـپله ځـانه به پـردی سـې چـېـرتـه

تـــا بـــه هـم وسـوځـي د میني لــــمبې
ته بـــه هــــم یـادکــې بیگانـه نومونه
ته به هـم ډیـرې تـورې شپـې کـړې رونې
او ســتا پــه یــاد بـــه سي حرام خوبونه

بنـایسـتې نـجلی د سرو گـلونو گیډی
تــه لا وړه یـــې لویـــــه سوې نه یـــې
ســـتا د بنـکلا پـــردې لاخیـرې نــه دي
تــه لا غـــوټۍ یې سپړیـــدلې نـــه یې

پیښور
۱۹۸۳/۱/۱۹

بېګانه

د نا اشنا ستورګې ګونګې اوښکه يم
رغړم ځلېږمه ورکېږم چېرته
لکه د هېرو کيسو ورك نومونه
له زړونو وځمه هېرېږم چېرته

د يوه لېرې غره د تيږو تر منځ
يوه غوټۍ يم غوړېدلې يمه
نه د اوربل نه د ګرېوان په طمع
نه د چا سترګو پېژندلې يمه

زه د هستۍ د کهکشان پر لمن
نا پېژندلې نا ليدلې ستوری

ورکه مينه

د يوې لېرې نابلدې درې
پر يوه پانړ باندې لوېدلی سيوری

زه د حيات د آسمانونو څاڅکی
ژوندی درياب ته رالوېدلی يمه
يوې شېې يوه لحظه اخيستی
وروسته له ځانه پردی سوی يمه

د پردي سيل سره الوتی مرغه
د بل په خوښه وزرونه وهم
د سوز ناري مې بېګانه دي دلته
ځکه پرخوله باندې مهرونه وهم

زه يو کيسه د لېوني پر ژبه
د چا غوږو ته رسېدلې يمه

ورکه مېنه

چامې پرلوري راکتلي نه دي
چا له ناکامه اورېدلي يمه

د ناآشنا سترګې ګونګې اوښکه يم
رغېږم، څلېږمه ورکېږم چېرته
لکه د هېرو کيسو ورك نومونه
له زړونو وځمه هېرېږم چېرته

دنمار

۱۹۸۳/۵

مه پوښته نسیمه!

مه پوښته نسیمه،زما د غرونو څوکې مه پوښته
تیرې یې درد منې دي
مه ښوروه ونې، د ګل بوټو څخه لېرې سه!
څانګې یې خوږ منې دي
ته به دغوټیو سپرېدلو ته راغلی یې
ته دارغوان ومچولوته راغلی یې
ته دنسترن وبویولوته راغلی‌یې
ته به د شاعر زړه تخنولوته راغلی‌یې
نه، نه تېروتلی یې
ته، نه غولېدلی یې
داهغه چمن نه دی

ورکه مېنه

داهغه وطن نه دی
داهغه ګلشن نه دی
بڼ نه دی، خُتن نه دی
دلته لېونتوب توپاني سویدی
دلته کې وحشت لیونی‌سویدی
دلته اهریمن راپرېوتلی‌دی
دلته جنازې دي ،هډيرې دی،لحدونه دي
ساندې دي، مرګونه دي
هېرې دي له خلکو،که مستی‌دي که نازونه دي
اوښکې دي، غمونه دي
ګروبې کنډوالې دي،لېونتوب سوي ښارونه دي
ډزې دي، توپونه دي
بم دی، تنوزونه دي
اور دی، دو ړخونه دي
آخ دی فریادونه دي

ورکه مېنه

چيغې دي، وحشت دی،ورکې مينديٖاولادونه دي
وينې دي، اورونه دي
مه پوښته نسيمه،زمادغرونوڅوکې مه پوښته
تيږې يې دردمنې دي
مه ښوروه ونې، د ګل بوټو څخه لېرې سه!
څانګې يې خوږ منې دي
* * *

ورو ځه، په قراره ځه، د غرونو په لمنو کې
خوږ به دې څنګونه سي
ستا د ارغوان ترلېمه وينې خوځېدلی دي
رنګ به دې لاسونه سي
ستا د ګل سرخ پر لمن وينې تو کېدلي دي
ورك به دې مزلونه سي
مه ورځه نسيمه، د کېږدۍ پر لورې مه ورځه!
مرګ پکې کرلی دی

ورکه مبنه

مه غواړه شرنګی له امېلونو له پاولیونه
ژوند پکې سوځلی دی
نورې نه کېږدی،سته،نه دنیمې شپې اورونه سته
نه سپینې سپوږمۍ‌ته چادنازکیسې رمزونه سته
نه ستا هر کلي ته شنه باغونه، چمنونه سته
نه د دنګو پېغلو پر نری غاړو لاړونه سته
هر څه سوځېدلي دي
هر څه زمولېدلي دي
هر څه نړېدلي دي
ډوبې دي د ژوند د حرکت بېړۍ
ورکې دي د ځوانو ارمانو لړۍ
ماتې دي د مینې د الفت کړۍ
هېره ده د عشق او پیوستون نړۍ
تاته نه کوربه سته نه سلام ته څوك درتللای سي
نه دې نسترن ته نه غاټول ته خندیدلا سي

ورکه مېنه

نه خوږ منې پېښې ستا پر لمنو نڅېدلای سي
نه دا ماتې لیچې په اتڼ کې غورځېدلای سي
مه پوښته نسیمه،زماد غرونو څوکې مه پوښته!
تیرې یې درد منې دي
مه ښوروه ونې له گل بوټوڅخه لېرې سه !
څانگې یې خوږمنې دی

واشنگتن

۱۹۸٤/٤

نذرانه

هر څه درپرېږدمه د جانان خبرې مه کوه
ما د اور خلیل ته د ایمان خبرې مه کوه

زه دمرګ په طمع د ژوندون په لارو ګرځمه
سر چې نذرانه سو د تاوان خبرې مه کوه

ما ته په تقدیر کې د خزان زنې په برخه سو
نورې د بهار او د بوستان خبرې مه کوه

زما یې د ځوانۍ د ګلو پاڼې رژولې دي
هېر که د انامرده د باغوان خبرې مه کوه

ورکه مېنه

ما د ښـو اوبـدونـــه لاسونـــه پـــر سر کړيدي
ما تـه د ملك او د شيطان خبرې مـــــه کوه

تا چې د جنون په نـــامـه جـوړې زولنې کړلې
عقل لېونی ســـو د زنـــــدان خـبـرې مه کوه

ما يې د فردوس دکوثر جام په دو وهلی دی
ما تـــه د دنيادسو دو زيـــان خبرې مـــه کوه

مـــا په ويښو ستړکو ستا خوبونه دلته رلـدل
پرې مې رده زاهــــده د آسمان خبرې مه کوه

زه د لـېونتوب لپاره هسې پـــلمه غوارمــــه
ما ته د مجنون او د بيابـان خبرې مـــه کوه

ورکه مېنه

زه لکـــه حباب د اوږده ژوند سره آشنا نه یم
ما ته د سېلونـــو او تـــوپان خبرې مه کوه

واشنګټن

۱۹۸٤/٤

ګیله من اشنا ته!

دا شعر د حبیب الله رفیع د "اورونو اوویرنو" د کتاب او د هغه د رالېږلې ګیلې په ځواب کې لیکل سویدي.

زړه تــه راتــېره ګیله منـــه آشـنا!
ستاله خوږو - خــوږو ګـیـلـو وګـرځـم
ستالـه سـپـېـڅلـو اسویلیو قـربـان
ستالــه ویــرجـنـو تــرانو وګـرځـم

ستـا د "اورونـو او ویــرونـــو" بــهـیـر
زه ســوځـــولی، ژړولــی یمـــــه

ورکه مېنه

ستا د تــودو ویرجنـــو چیغـو آواز
لــه درانــه خـــوبــه پـاڅولی یمه

تــه بـاوري يې چې دا سرې وینې به
نـن کـه سبـاوي چـیرتـه رنګ راوړي
د آزادۍ د نـــاوې لاس بـــه سره کا
د مستۍ بزم بـه پـه شرنـګ راوړي

مـــا د هلمند سره د حـــال پـه ژبـــه
کیسـې د فتحې د جـــشـنونـو کـړې
مـايــې لـیدلي دي یاغـي خـوبـونـه
مـا سلسلې د تعبیرونــــــو کـــړې

ته وایې مه غـواړئ له مـانه مســتي
ژونـدی جهـــان دی تـــوپانــو څپلی

ورکه مېنه

ستا څخه هېر دی د پایزیب شرنګهار
وحشي لـښکرو دې کـورګـی وهلی

مـا لــه پخـوا دا خـــزاني قــافـلـې
د خـــپل ژونـدون پـر منزل وارولـــې
هېر مـې کړل ټوله د ځوانۍ یـادونـه
هیلې مې هم ټولې نـابنادې سولـــې

زه یـو نـــاکامــه نابلــده ســفر
د پــردو غـېږې تـــه راوړی یمـــه
دلته پــوښتنه د دردونـــــو نســـته
زه بـې دردیــو ګــونګی کـړی یمه

زما د احساس په تال کې ورکې نغمې
د دې محــفـل د اورېـدلــو نـــه دي

ورکه مینه

زما د ګونګې ژبې خاموشې چیغې
دلته د چا د پوهېدلو نه دي

دلته یوې رېښتونې کرېکې سره
د تزویرونو جهان وخوځېږي
چابه لا سترګې رپولی نه وي
دلته زړګونې اوښکې وبهېږي

زه یو پردېس یو نااميده شاعر
زما اسویلي د اورېدلونه دي
زه د نصیب ښکاري ویشتلی مرغه
نور مې وزر د الوتلو نه دي

زما د خیالونو نرۍ ونرېده
نه "جهانی" نه یې جهان پاته دی

ورکه مېنه

زمـــا د آرزو پــسرلـی ورژېـــدی
نه يې نسـيم نه يې باغوان پاتــه دی

واشنګټن

۱۹۸۵ - ۳

سُرابي هیله

یه زمـــا لـېونـی خـــوبــه!
یــه زمــا غــرځـــنی مــینــې!
یــه زمـــا کـــوثـري خیـالــه!
یــه زمـــا اورنــــــی ویـنـې!

یــه زمــا سُــرابـي هیلـــو!
یــه نــیـمګړو امیـدونــــو!
یــه پر ورکـور بـــاطــونـــو!
هـېـرو سویـــو ارمـــانـــونـــو!

یــه زمــا د خــوب لـــه ذامـــه!
خوځــېـدلــو هــوســـونـــو!

ورکه مینه

یه زما د خیال له غیږې!
ورکوسویو جنتونو!

یه زما له ماشوم لاسه!
الوتلو مرغکیو!
یه زما خوښې پایمالي!
سوځېدلو بد مستیو

یه زما د فکر سینده!
یه زما د نظم اوره!
یه د ژوند ورکه ساحله!
د هوښیارۍ مستې کوره!

یه زما سپرابي تندې!
یه زما سُرابي جامه!

ورکه مېنه

د بې هوښه عقل خياله!
له اغازه تر انجامه!

يه زما فرهادي منډو!
يه زما ميني شيريني!
د قسمت هېره سينه کې
خوځېدلي تودې وينې

زما ياغي مستو خيالونو!
يو وار زړه ته راستانه سئ
زما خوږو ورکو خوبونو!
بيا پر سترګو مېلمانه سئ

يو وار بيامې ورلاهو کئ
د خيالي کوثر څپوته

ورکه مېنه

زمـــا د خضر سمـــــندر تـــــه
زمـــا نـــامـرادو انـــدېښنوتــه

یـــو وار بـیا مـــې په سینه کې
د ځــوانــی لمــبه تـــــازه کئ
یـــوه مسته ایښـــمه غــوارم
نــور مې ژونــد لـمبه لمبه کئ

یو وار بــیامـــې شېخ تـه یوسئ
د ګنــاه زرګــونـې پـــانـــې
د سنګــسار میــدان تـــه راوړئ
د بـــې هــوښه قسمت کـانـــې

مــاتــه مــه وایـــه نصیــبه!
چـــې رښـتیا می سول خوبـونه

ورکه مبنه

ماته مه راوړه نسیمه!
زمولیدلي سوغاتونه

ماته مه بنایه آسمانه!
ستا له قهره سوځېدلي
ستا یاغي سیلاب وهلي
ستا خوني توپان وژلي

زه رښتیا یم کړولی
زه خیالونه درنه غواړم
زه له وینو سترګو ژاړم
زه خوبونه درنه غواړم

دا د عقل ځنځیر واخله!
لېونی آزادي راکړه!

ورکه مېنه

کــــه احســــان د ژونــــدانـــــه دی
دا خیـــرات دې نیمـــه خــوا کـــړه!

ویر جینا

۸/ ۱۹۸٦

هسکه پامیره!

هسکه پـــامیـــره د غرونـو میره!
بیادې پرتـې دې واورې پـــه ړېره
بیا دې لـمن ده د کیسـو ډکـــه
د چا لـه فتحـــې، د چا له ویره

زمـــان دروړی لښکـــر د تـــکو
پــر ســـر دې اوري سره آفتونـه
د حـوادثـو ځولۍ در سیخ سـوه
د تـورو وربـــځو یاغی پوځونـــه

بیادې په غیرکې پنجشېریاغی دی
بیا درنه ړپـي دخلـکو زوړونــــــه

ورکه مېنه

بيا دې ښکاره کړی پولادی موټي
بيا دې له زوره ډك سوه رګونــه

بيا دې شل کړي بيادې مات کړي
د چا لاسونــه د چــا غــاښـونــه
بيا لــه ســکندره لارې دي ورکــې
بيا يې خوړمـن دي ټول اندامونه

بيا دې چوغـې تـه اړم سول غشـي
بيا دې په ترږو ګرځي ټــانکــونــه
بيا امتـــحان دی، بــيا ازمويــنه
بيا د ســل ګونــو فتحـو يادونــه

بيا دې پر څوکو واورې لمبه سوې
بيادې ګرېوان ته توی‌سول اورونه

ورکه مېنه

بیا دې لمن کې د مرګ ناري دي
بیادې د روکې ورك سول پوځونه

هسکه پامیره د غرونو میره!
بیا دې پرتې دي واورې پر ږیره
بیا دې لمن ده له کیسو ډکه
د چا له فتحې د چا له ویره

لا درکې شته دی زړې سکروټې
لا درکې خوځي پلرنۍ وینه
درته یادېږي تېرې خبرې
لا درکې اوسي پرونۍ وینه

لا درکې ګرځي زاړه پلرونه
لا درکې زېږي نوي مېړونه

ورکه مېنه

لا درياديږي د زمــــرو مـېنـې
د بـري چيـغـې، زاړه نـکـلـونـه

لا دې هستيږي پـه لوړو ځوکو
د عـقابانـو کـلـي کـورونــه
دربانـدې ګرځي تېرې مښـوکې
ښکاري منګولې، ياغي وزرونه

لا دې خروښيږي پر سختو کاڼو
د قهرېدلو اوبـو مــوجــونـه
لا دې غړومبيږي پـه ګـړنګو کـې
خړې باداسکې، وحشـي سېلـونه

لا دې لـړزيږي لـه قـهـره موټي
لا دې سينه کـې زلـزلــې پاڅي

ورکه مېنه

لا دې مستېرې جنګ ته رګونـه
لا دې پـر ګارو سېلونه نـاځـي

هسکه پامیره د غـرونو مـیـره!
بیا دې پرتـې دي واورې پـر ږیره
بیا دې لمـن ده د کیسو ډکـــه
د چـا لــه فتحې د چا له ویـره

ځوچـې نـرۍ وي ژونـدی به پایـي
ځوك چې اوسېږي ستا پـر لمنـو
کیسې به نــه سي د زمـان هېـرې
ستا د پلـرونو سـتا د زامـــنو

ځوچې جهان وي هسکې به اوسي
سـتـا د لمنــې پـولادې پرښـې

ورکه مېنه

ورکې به نه سي په افسانو کې
ستا په دروکې د وینو کربنې

څوچې آسمان وي،څوچې زمان وي
ستا خرخښې به پکښې یادېږي
چې تاورکړي د غضب غشې
نه به مړه کېږي، نه به رغېږي

څوچې دامځکه،څوچې انسان وي
ستا به داستان وي او ستا خبرې
هېر به یې نه سي کاري وارونه
که اسکندر وي که سرې لښکرې

هی درواری سم د ګوربت کوره!
ستا له درو، نه ـ ستا له شپلونه

ورکه مبنه

ستا لـه عظمته، ستا لـه قدرتــه
له لـوړو څوکـو لـه ګړنګو، نــــه

هسکه پامیره، د غـرونـو مـیره!
بیا دې پرتې دې واورې پر ږیـره
بیا دې لمـن ده لـه کیسـو ډکـه
د چـا لـه فتحې، د چا لـه ویـره

ویر جینا

۱۹۸۵/۳

جنون

پرېږدئ چې دا توري توپاني ورېځې
بيا د شنه آسمان کناری ونيسي
پرېږدئ د وحشت دا لېونۍ څپې
و څرخي راتاو سي ګردابونه سي
ډوبې کړي د ژوند بېړۍ
غرق سي د هستۍ مفهوم
سره سي د اُفق لمـــن
توی سي د غروب اوښکې

پرېږدئ ګناهونه رانه وتښتي!
پرېږدئ جهنم راباندې ستړی سي!
پرېږدئ چنګېزي منګولې سرې سي بيا!
پرېږدئ انساني چيغې خاموشې سي!

ورکه مېنه

ږنګی سي د ژوند نغمې
وخوځي د مرګ څپې
مستې سي، موجونه سي
جوړ ترې سیلابونه سي
پورته توپانونه سي
ویښ سي شیطاني ارواح
وګرځي راوګرځي
وسو ځي وزر د فرودسي قاصد

پرېږدئ چې د توپ تر اورنی سینې
سرې لمبې راوالوزي
وغړمبېږي وخوځي
کور د ځبنتن وسوځي
پورته سي د مرګ چیغې
څیرې سي نازک زړونه

ورکه مینه

ورانه سي پر شونډو زمزمه د ژوند
چوپې سي نیمګړې سي نغمې پسې
پرېږدئ چې د ټانګ تر آهنینو پښو!
لاندې سي نازکې د ځوانۍ هیلې
پرېږدئ داټوم د خر مستۍ بچې!
ورانه کې، تالاکې د ورورۍ نړۍ
ړنګه سي د ژوند د تمدن لاره
هېره سي د عشق او پیوستون کړۍ
عقل د جنون و کورته ننوځي
پوه سي د آدم دا آدم سوز بچی
څشی یې وژلي دی؟
څشی یې سوځلی دی؟
ولې یې وران کړیدی؟
ولې یې د ژوند ترانې چوپې کړې؟
ولې یې د عشق نغمې خاموشې کړې؟

ورکه مېنه

ولې يې د مينې د جنت تر څنګ ؟
اور د دښمنۍ او عداوت بل کی؟

کابل

۱۹۸۰/۲۰؛

انجام

زه په هر نن کې د پرون د مرګي نخښه وينم
مــاتــه خبــرې د سبا او سباوون مـه کــوه

زه لــه آزادو الــــوتلــو بــې نصيبه سولــم
ما وزر ماتي تـه خبرې د ژوندون مـــه کـوه

زما درغجنو اسـوېليوتــــه چې ونــــه ژاړې
باور زما په فـريـادونـو شـواخو ن مـــه کوه

ما د صياد له وېرې پرېښودل خپاره سيلونه
ماتـــه خبرې د ملګـرو د بېلتون مـــه کوه

ورکه مېنه

د زړه په خوښه د قسمت ودام ته ولوېدمه
لاپې د مکر د حیلې د افسون مه کوه

تازه د عقل د زندانه راوتلی یمه
راته کیسې د هوښیارۍ د افلاطون مه کوه

ما چې له زړه څخه آرزو د سبا وشړله
راته خواږه ـ خواږه نکلونه د پرون مه کوه

ما په آغاز کې د انجام زنې لیدل ژړېدم
ما ته فریاد د زمانې د اوښتون مه کوه

چې د ازل ساقي پیاله درته نسکوره کړله
بېځایه طمع له کچکوله د ګردون مه کوه

واشنګتن - ۱۹۸۷/٦

خوب وینم عالمـــــه!

خـــوب ویـــنم عالمـه کـه یې ځـــوك راکي مانه
ویـــنم خـپلـه مــېنـه زمانــه پـه زمـــانـــه

خوب وینم "خوشـال" دی لـړزوي په کټ کی زړونه
تـورې دي، لښـــکرې دي، آسونـــه دي پـوځـونه
رغــړي پـــه مـیدان کـــې د مغلو پری ســـرونه
مـا تــه لـه اورنګــه ده د کبـــر پیـــمانـــــــه
خوب وینم عـالمــه کــــه یـــې ځوك راکي مـانـه

خـــــوب وینم پر قبر د "مـــیرویس" جنډې نخښېږي
بیــا لـــه کـنـدهـــاره هنـګـامې راولاړیـــــــــږي
بـیـــا د ګرګـینیـانو د مقـتل خبـرې کیـــږي

ورکه مېنه

بیا راپارېدلې د زمریو خېلخانه
خوب وینم عالمه که یې څوك راکي مانه

خوب وینم عالمه چې نړېږي دېوالونه
چیغې دی، جشنونه دي، نارې دی تکبیرونه
لوېږي هم له پښو هم له لاسونو ځنځیرونه
رنګه ده د غرونو د بازانو جیلخانه
خوب وینم عالمه که یې څوك راکي مانه

خوب وینم قاضي دی عدالت دی او حکمونه دي
وینم هتکړې دي او خیرن ـ خیرن لاسونه دي
ږغ د ځنځیرونو د زاریو اوازونه دی
لوېږي د پردو د مزدور پښو ته زولانه
خوب وینم عالمه که یې څوك راکي مانه

ورکه مېنه

خوب وینم رغېږي د ګلو-ګلو زخمونه
ډك دي له مرونو واړه ګلي لوی ښارونه
بیا په پښتنو پېغلو ښایسته دی ګودرونه
بیا رنځور احساس غواړي مستۍ ته بهانه
خوب وینم عالمه که یې څوك راکي مانه

خوب وینم وطن دی، ګل سرخ دی اوجشنونه دي
مستو سخي ورېځو او رولي سره ګلونه دي
پورته له ګل څانګو د مرغیو اوازونه دي
هېره په وصال کې د بېلتون ده افسانه
خوب وینم عالمه که یې څوك راکي مانه

خوب وینم د لوړو غرو په سر واورې ویلېږي
خوځنده سېلونه په سیندونو کې مستېږي
سر وهي له ګارو هم نخېږي هم خښمېږي

ورکه مینه

ناخــي يې څپــې د جـالـه وان پـر تـرانـه
خوب وینـم عـالمـه کـه يې ځوك راکـي مانه

خـوب وینم غروب مـرغلین کــړي دی دښتونـه
ځـل وهي شـغلو کـې د سـپـېدار لانده برګونه
بـرېښـي د کـوتـرو د سپلـونـو وزرونـه
څـرخـي ډلـې کـاشـانـه پـر کاشانـه
خوب وینـم عـالمـه کـه يې څـوك راکي مـانه

خوب وینم "غـنـي" وي په ورو- ورو راتـه مسېږي
لاس کې يې"پانوس"دی"پلوشې" ترې پورته کېږي(۱)
ځي هـغې نـړۍ تـه چې خـمار پکـې مستـېږی
ګـرځـي پـه مستانو میخانـه پـه میخـانـه
خـوب وینم عالمه کـه يې څـوك راکي مانـه

ورکه مېنه

ما يې تعبير کړيدی دا خوب مې رښتيا کېږي
نور د اولسونو د ښامار ستونې څيرېږي
زموږ ورکې مېنه، زموږ جونګړه آزادېږي
ګرځو بې په غرونو کې سر شار او مستانه
خوب وينم عالمه که يې څوك راکي مانه

وير جينا

١٩٨٦٨

(١) "پانوس" او "د غني پلوشې" د پښتو ژبې د مشهور شاعر غني خان دوه شعري مجموعې دي.

تهمت

يوه ورځ سوی وارخطا په تاخت روان ؤ
پټېدئ د لارویو له رغونو

تولـه ژوی یې ترسترګو غلیمان ؤ
وېرېدئ له کانو بوټو له ښاخونو

کله دلته کله هلته غلئ غلئ
ښې چاودې پر زړه پېټې د غمونو

دوه غورونه یې پر سر تیارسئ کړي
سترې زړه سره لګیاؤ په برېتونو

یو نا ځاپه یو آشنا ورباندې رغ کړه
سوی له کومه سترې راغلې په ټوپونو

ورکه مینه

او دا سترګي دې پرځه لـه وهمـــه ډکـــې
چـا درکښې ایسـتلـه ویـره پـــه رګونـــــو

کـــوم لېوه دربـانـدې کړې څـــه حمله ده
کــه دې ډزې دښکاري دې تـر غـــورېونـو

سوی‌له وهمه ریږدېدی‌خوله یې‌کړه خلاصه
سوه نـــازلـه یـــې لـړزه پـر انـدامـونـو

ویلـــې پیـل دی چـاوژلی په ځنګله کـــې
ټــول وجـود یې دی زخمــي له ګوزارونو

نـــه چـې مـا بـاندې ګومان د قاتل وســې
زه بـیربـړم لــــه تهمته لـــه تــــورونــــو

ورکه مېنه

داخوارځواکی ځان مې ډېرراباندی‌ګران دی
په تلـوار ځـمـــه تـــر کـــور تـــر اولادونـــو

واشنګتن

۱۹۸۷/٤

بودۍ مینه

ســاقي سینه کـې بلې پتی لـــمبې دي
خــم تــه راغلــی یــمه واخلــه پیالې دي

ســینه کـــې وښورېــدل بیده خـیــالونه
د بوډۍ مــینـې مستـــې زاړه یـــادونــه
سترګــوکـــې ونښېــدل تیــر حسابــونــه

یـــوســـه د عقــل زنــځیر او زولــنی دی
خــم تــه راغلــی یمــه واخلــه پیالی دی

لا مـــی پـــه وینو کـې ستــه زاړه اورونه
لا لیونتوب ته خو ځـي ژونـدي رګونه
لا مــــې بخري زاړي خپــاره نظمونـــه

ورکه مېنه

لا مې پــه زړه کــې ژوندی ځو ترانې دي
خم تـه راغـلی يـمه واخلــه پيالـــی دي

نـــن د کــلونــو تــږې دلــــته اوبـــېږي
د زخمي هيلو پـــرهار پـــکښې رغـــېږي
ځــپې د وصـــل راځـــي هـــجر ډوبـــېږي

نـــن د زاهــد پـــر خـونـه د غـم نارې دي
خـــم تـه راغــلی يمــه واخلــه پيالـې دی

نـن د حـافظ پـه حکـم تــوبـه مـاتـېږي
د ګنــاهــونـو کاتب ستومـــانــــه کېږي
د عـقـــل فـكــر زنـــدان رانسکــوربــېږي

ورکه مېنه

زمـا لېـونتوب پخـوا جوړې پلمې دي
خـم تـه راغلـی يمـه واخله پيالې دي

نـور نـصيحت ونکـړي شېـخه نادانه
پـه نـا پـايانـه ښـراب کې سر ګردانه
ځکـه مـی کـوچ راکړی ستا له جهانـه

زمـا د بـقاء پـه کـوثر کې اجـارې دي
خم تـه راغلی يمـه واخلـه پيالـې دي

تـا دابـليس لـه وېـرې شپې کړلې سپينې
مـاپـه مستۍ وچې کړې شيطانې وينې
تادتـوبو پـه اوښکو ستـرګې کړې خوږينې

ورکه مېنه

زمـــا د تـــوکـــل پــه میــو ماتې توبې دي
خـــم تـــه راغلی یـــمه واخـــله پیالـــې دي

زه او ســـاقـــي د ازل ګـــناهکـــاران یـــو
موږ د قـــسمت په تقسیم سره خپلوان یـــو
ته د نصیب جنتـــي مـــوږ دوږخـــیان یـــو

ما "جهـــاني" منلـــي دا فـــیصـــلـــې دي
خم ته راغلـــی یمـــه واخلـــه پـــیالـــې دي

ویر جینیا

۱/ ۱۹۸۸

ګاونډي ته

ګــــوره اشـنـا زمـــا ګاونډیـــه اشنا!
زماخواره بوبنکی کورګی اور اخیستی
هغـه پـــخوا چې دې بخـــري بلـل
پرون لـمبې سوې نن يې زور اخیستی

زمـا د بـابـا مېنه یې ورانـــه کـــړلـــه
زما يې مکوټ کـړل د هـستۍ نومونه
زمـا پـر دښـتـو بـانــدې واورې سـوځـې
راتــه يـې اور کـــړل د امـیـد باغونـه

زمـــا لـــه نیســـتمنو کنډوالونــه خېژي
مظلـومـې چـيـغـې د حسـرت دودونــه

ورکه مېنه

وربانـدې اوري لـه آسـمانه تکـی
وربانـدې ګـرځـي لـېونی ټانکونـه

زمـا پـر وطـن بـانـدې آفت راغلی
یـوه بـلا ده هـېـوادونـه لـوټـي
ملکـونـه وژنـي د خـپلوی په نامه
پـه نـوم د سـولـې جهانـونـه لـوټي

ګـوره آشنا زمـا ګـاونډیـه آشـنا
زماخواره بوښکی کورګی اور اخیستی
هغـه پـخوا چـې دې بـخـري بلـل
پـرون لـمبې سوې نن یې زور اخیستی

مـا هـم د خـپلـو ګـاونډیو پر کـور
د سـرو پـوځـونـو چپـاو ونـه لیدل

ورکه مینه

ما هم له ډاره څه ویلای نه سو
ما هم د سترګو تر کونجونو کتل

ما هم لیدل چې د اسلام پر پولو
د بې مذهبو سیلابونه راځي
د خپلواکۍ د جنګیالیو کورته
د زورورو تاړاکونه راځي

ما هم لیدل چې محرابونه سوځي
د بریتور ستالین وحشي پوځونه
ما هم لیدل چې د برچو په څوکو
پورته کېدله بې ګناه سرونه

هغه پرون چې مې پردي بلله
هغه اورونه مې انګړ سوځوي

ورکه مینه

چې مې د ښکلو د کور غل ونه باله
هغه ډاکو مې نن هستي لوټوي

ګوره آشنا زما ګاونډیه آشنا
ستا تر لمن لاندې لمبې وینمه
دې اژدها لازه خوړلی نه یم
چې بیایې تاته سترګې سرې وینمه

دغه زلخوړې ورې تړې ښامار
په مړیدلو باندې نه پوهېږي
چې څومره خوري خوړې کېږي پسې
فقط پړسېږي، مګر نه مړېږي

دغه لمبې څه پولې نه پېژني
ستا تر ګرېوانه به هم ورسېږي

ورکه مېنه

نن يې لازمې ستا په کور کې وينم
تاته به هم سکروټې و تموکېږي

ګوره آشنا زما ګاونډيه آشنا
زما خواره بوبنکی کورګي اوراخيستی
هغه پښخوا چې دې بخري بلل
پرون لمبې سوې نن يې زور اخيستی

وير جينيا

۱۹۸۵/۶

دعوه

کندهار مې د بابـــا پـــه قـوالـــه دی
که پنجشېردی‌که واخان دی‌وطن زمادی

هره لوېشت مې د نیکه اوبـابـاګور دی
پرهرګام بـاندې لحــد او کفن زمـادی

هرغـاټول یې زماله وینو رنګ اخیستی
داپـه ویـنو روزل سـوی چمـــن زمـــادی

لـه نیکه راپـاتــه سـوی په میراث دی
داد مشکو رباتـونــــه ختـن زمـــادی

سرداري یــې زمـاپـه پـچــه ده ختـلـــې
له آموتر مست هـلمنده ماء من زمادی

ورکه مبنه

که تاجك دی‌که اوزبك دی یوافغان دی
ددې خاورې هزاره ترکمن ز ما دی

چې فکرونه د نفاق پالي په سرکې
امتیازیې دوهلو کشتن زمادی

ښه یې زمادی،بدیې زمادی‌هرڅه زمادی
د دې خاورې ارغوان اوزغن زما دی

د لته هره تیږه، کانی بدخشان دی
دا لعلونه، غرونه دمن زمادی

دازل تقسیم باغوان یم پیداکړی
دا بهار دا لاله زار او گلشن زما دی

داموږچل مورچل پکتیا او داشیربرېتي
چې فلك به کوږ ورگوري دښمن زمادی

ورکه مېنه

که"مېرویس"دی که اکبرکه مسجدي دی
هره توره، هــر میدان او تورزن زما دی

فتح زماده،فخرزما دی، جشن زمـا دی
شهید زما دی د ویرژلـو شیون زمـادی

چې په زړه کې څه درتېرنه سي آسمانه!
چــې پرون مې د نیکونو وو، نن زمادی

ویرجینیا
۵- ۱۹۸۸

دروغجنه مينه

درته يادېږي هغه سره ګلونه
چې دې اوبوکې ايښودل په مينه
تر سترګو لاندې دی کتله راته
تا ويل دا به زموږ د مينې او ګرانښت شاهدوی
يوه ګړی وروسته مې
غېږ ته راولوېدې
خوره وره سوې
اومچولم دی، کښې کښېلم دی
ز بېښېلم دی هم
شپه ترسهاره يو د بل په غېږ کې اوښتلو
راته يادېږي دی زګېر وي
او خوبولی سترګې

ورکه مېنه

شپه وه سهار سوله رخصت مې سوی
له سترې غېږې
ته پوهېدې چې بیابه ونه وینو
زه پوهېدم چې راستنه به نه سې
راته دې پرېښودل ځومړاوي اوخزان ګلونه
هسې بې روحه او خزانې پاڼې
لکه احساس د دروغجنې مینې
لکه پلمې د هېرو سوو وعدو

کوټه

۱۹۸۸/۱/۱۸

رسوا رازونه

هېرې به مې نه سي چې دې غتې سترګې پورته کړلې
پاس دې آسمان ته کتل
اور اروانې دې سوی اوښکې پرمخ
وریسې نوری راغلې
د مرغلرو دکاروان په رسم
وخوځېدې
او د ګرېوان آشنا مزل یې واهه
ما په حیرت ـ حیرت کتله ورته
هغه ګړۍ هر څه رسوا سوه هر څه وسپړېده
د نمکۍ خندا افسون څه پټولای نه سو
هر څه دې وویله،
په هر څه وپوهېدم

ورکه مېنه

خو زه بې وسه وزر وچه مرغه
زه د تقدير قفس تړلى ومه
زه ستا پر لور د الوتلو نه وم
ځکه مې اوښکې پاکولاى نه سواى
ځکه مې تشه ننداره کوله

کوټه

۱۹۸۸ ۲/۱۱

آرزو

کشکی چې نه وای زما او ستا ترمنځ
دا لوی ـ لوی غرونه
کشکې چې نه مو وآی سیندونه اوښارونه ترمنځ
یا مې وزر درلودای
او یا مې روح در استولی وای د خیال پر اوږو
یوې خبرې لره
یوه پیغام دپاره
درسره مینه لرم هېر مې نه کې
دلته مې زړه ستا د خیالونو سره
هلته مې روح ستا د خوبونو سره
ملګری کړی وای
خوته په خپله

ورکه مېنه

د بې پروا ښکلې ماشومې په څېر
له هرڅه ـ هرڅه بې خبره غوندې
زما د آرزو پر چمن ګرځېدلای
لاندې کولای دې نازکې غوټۍ
اوهیر ولای دې زخمي ګلونه

کوته

۱۹۸۸/۱۱/۱۰

زرغونه کالي

رنګ که کالی مې د شنو پاڼو په شان
یو وارې بیایې رنګ که
ځنګیالي نه اغوندي سپینې جامې
ګرانې و ځنګ ته وځم
یو وارې بیا ورځمه
څو دبادونو،بارانونوپه لښکرکې ډوب سم
زه به توپک پر اوږه
په بریالیو زرغونو جاموکې
د سرو ګولیو او بمونو له بارانه څخه
له تاوده ځنګه څخه
درته را ګرځمه او هېرې به کم
زما د زادګاه په زرغونو جاموکې

وركه مېنه

د آزموينې سختې ـ سختې ورځې
د کړاوونو ډکې ـ ډکې لحظې
هغه کالي چې زرغونه دې رنګ کړه
دا به د مينې په ښايسته بهار کې
د تل د پاره زرغونه پاتې سي
او تودوي به مې په مينه ـ مينه

کابل

جون ـ ۱۹۸۰

د پښتانه مینه

چېرې چې کور د پښتانه وي هلته
یا هسکې څوکې وي یا وچ دښتونه
نه یې جلګې وي په ګلونو پټې
نه یې په خوا کې وي روان سیندونه

ورته په قار د لومړۍ ورځې تقدیر
ورته په تریو تندي کتلي آسمان
ورله بخښلی دي ترینګلی قسمت
ستړي مزلونه د شېلو او بیابان

د غرو لمنو کې شکېدلې کېږدۍ
ورکې اوسېږي د کلو رنځونه

ورکه مینه

یوې نرۍ ویالې له ځنګه سره
چا آباد کړي وي ختمین کورونه

د لمر له تاوه لکه توره تبې
د ښایستو پېغلانو سپین مخونه
اېې تر شاوي یو ماشوم ترلی
وهي د ژوند سره مله مزلونه

لا مرور آسمان رلې اوروي
لا د نصیب سترګې کږې دي نورې
لا د ازل کوګل تش سوی نه دی
لا یې په برخه سختې شپې دي نورې

لا یو د بل د مرګ په طمع ګرځي
لا وارنوي دا با ورانه خونه
لا یې یادېږې د تربرونو کیسې
زړوکې یې بل د انتقام اورونه

ورکه مینه

لا یې سپین رېږي د بدۍ په زهر
وژني احساس د وروړګلوی د مینې
پلرونه مینډې د کسات په لمبو
ورتودوي د اولادونو وینې

کله به یوسي دا مور مړی اولس
کله به ورکه سي زوی مړې بدي
کله به "بیټ نیکه" خپره کي لمن
کله به جوړ کو پکښې کور ابدي

کله به ویېژني یو له بله
کله به مات کړي دا پردي خطونه
کله به جوړ سي د زمریو کلی
کله به تښتي سور لنډي پوځونه

کله به خوینډۍ سي دښمني خوني
کله به وروڼه سي غلیم کورونه

ورکه مینه

هــېرې کــئ تېرې د بـــــدل خبـــــرې
سره را واخـــلــي د وروری نـکـلــونــه

۱۹/ ۱۱/ ۱۹۸۸

يادونه:
دا شعر له کوټې څخه د پېښور پر لار په طياره کې ويل سوېدی.

دا کونړ دی

دا نړېدلی وطن، دا سوځېدلی خوني
دا له مړونو خالي، دا حجری خوړمني

دا په ګولیو زخمي، دا په بمونو الوی
داشني جلګې پرونی نن په اورونو ستی

دغه بې کوره ژوندي، دغه بې ګوره مړي
دا لیلام شوې هستی هر څه لوټمارو وړي

دا تالا سوې کوځې دا چپاو سوې دېرې
دا د غضب ورونه، دا لوټېدلي ميرې

دا د کونړ کلي دي، د پښتنو ښارونه
دا د مهمندو کلا دا د ساپيو خونه

ورکه مېنه

درسپېلنی دې سمه،زما بې ځبنتنه خلکو
زما دړې وړې میني، زما بې وطنه خلکو

ستا له یتیم صدقه، ستا له شهیده قربان
لکه چې نه ختمېږي، ستا دغمونو داستان

یود"کرالي" قصاب بل د"ترنګئ" داړه مار
درته لمبه سوه ځمکه،درته آسمان سوېه قار

زما ملنګو خلکو دا د کــوم جـــرم سزا
زما معصوم اولسه! ووایه څـه دی ګناه؟

لکه چې نه سرېږي درېاندې زړه د آسمان
چې در ښکارلی یې دی د مردکیو باران

کوم غـم دې وژړامه، کوم تپ دی وګنډمه
د کـــوم شهید جـنازه درســره ونیسمـه

ورکه مېنه

لا بـه تر څـو دراوري دا د اورنـــو څولۍ
لا بــه تر کلـــه درځي د جلادانــو ټولۍ

لا بـه تر څو لوټوي ستا د لالـونـو لړۍ
دا د نـامـــردو ډلــې دا د رهـزنـو غدۍ

کـونړه! تېرې به سي د کړاوونـــو ورځــې
د جنـازو خـبــــرې دا د غـمــونو ورځــې

بيابه دې وخوځېږي په سيندکیمست موجونه
بيا بــه دې وغورېږي د شنو درو سېلونه

بيابه حجروته درځي چنګ اونري برېتونه
بيابه له لېرې راځي د ټنګ تکور ږغونه

درکې به ډېرى وسي کيسې دعشق اومينې
خو پـاکبـدلاى نه سي ستا د لمنـې وينې

ورکه مېنه

څـه چې پـر تـا راغلي د هېرېـدلو نـــه دي
کونـړه! ستا قاتلان زمـوږ د بخښلو نـه دي

پېښور

۱۹۸۸ /۱۲/۱۷

مات بتان

ښه سو چې غټ بتان راوپرځېدل
ښه سو چې رنګې سولې دنګې مانۍ
ښه سو چې وګړېدې ګونګې ژبې
له لاسو ولوېدلې توري کړۍ

د سمندر څنډې ته ووتلې
د زمانې سیلاب اخیستې بېړۍ
سترګو کې وځلېدې وړانګې د ژوند
هېرې سوې تېرې توپانې شوګیرې

ښه سو چې ورژېدې لويې داړې
ښه سو چې وسپړېدل پټ رازونه

PROPERTY OF ARIC Established 1989

ورکه مېنه

نور به تیاره کي د لېوه انګولا
نه کړي حرام د چا آرام خوبونه

نور به دشپې د ماشومانو سره
نه وي د وهم او بلا نومونه
نور به د چا څپېړې نه شنه کوي
د چا د ګران یا د ابا مخونه

پېښنور

۱۹۸۸/۱۲/۱۸

ARIC
B
3.532
JAH
8053

Wrākamēna

Abdul Bari Jahani

Design & Processed at Asiasof